

***Statenstuk* 2012-529**

Begroting SNN 2013

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Bestuur en Financiën op 30 mei 2012
- provinciale staten op 6 juni 2012

Behandeld door de heer mevrouw J.Y.M. Habets, telefoonnummer (0592) 36 59 26, e-mail
j.habets@drenthe.nl

Portefeuillehouders: de heren H. Brink en A. van der Tuuk

Inleiding

Hierbij treft u de SNN begroting 2013 aan. De jaarrekening en het SNN-jaarverslag 2011 liggen voor u ter inzage in kamer C0.39. De SNN is de stichting Samenwerking Noord-Nederland (SNN), een samenwerkingsverband van de drie noordelijke provincies op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr).

Voorafgaand aan de besluitvorming van het algemeen bestuur van de SNN over de begroting 2013 op 26 juni 2012, worden de drie provincies afzonderlijk in de gelegenheid gesteld hun zienswijze op de SNN-begroting 2013 naar voren te brengen.

In de bijgevoegde brief van het dagelijks bestuur van het SNN (kenmerk UP-12-03321) is een nadere toelichting te vinden van de SNN op de SNN-begroting 2013.

Advies

1. De begroting 2013 voor kennisgeving aannemen, met het advies er geen zienswijze op te geven.

Beoogd effect

Het algemeen bestuur van de SNN kan, rekening houdend met de eventuele zienswijze van PS, de begroting 2013 vaststellen.

Argumenten

1.1. De begroting 2013 geeft geen aanleiding tot het geven van een zienswijze.

Gelet op de onzekere financiële situatie waarin de provincies momenteel verkeren zal in de definitieve begroting 2013, die op 26 juni 2012 aan de leden van het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd, de bijdrage van de provincies met € 2.500,-- per provincie worden verlaagd. De in 2009 afgesproken jaarlijkse forfaitaire verhoging van 3,5% zal voor het begrotingsjaar 2013 worden teruggebracht naar 1,5% voor externe kosten. Voor de salariskosten wordt de lijn van de provincie Groningen gevolgd. Het SNN volgt hiermee de gedragslijn van de provincie Groningen. De bijgevoegde SNN-begroting 2013 is overigens in zijn huidige opzet nog niet aangepast aan deze verlaging van de provinciale bijdragen.

De SNN-begroting 2013 is verder opgesteld in de verwachting, dat in 2013 alleen nog Transitiebudgetten beschikbaar zijn voor projecten. Vanuit de regelingen zijn er alleen nog middelen voor de Noordelijke Innovatieve Ondersteuningsfaciliteit (NIOF) beschikbaar. Daarnaast worden nog lopende aanvragen afgehandeld en lopende projecten beheerd. In de meerjarenraming is er vanuit gegaan, dat de lopende programma's en regeling uiterlijk eind 2017 geheel afgerekend zullen zijn.

De totale geraamde kosten 2013 zijn lager dan de begroting 2012 (€ 7.628.000,--) en de gerealiseerde kosten 2011 (€ 7.760.000,--). Voor de bijdrage van Drenthe is op de provinciale begroting 2012 het bedrag van € 533.000,-- gereserveerd. In de meerjarenbegroting is voor deze bijdrage € 524.400,-- gereserveerd.

De daling van de kosten zit in:

- afname personeelskosten: er is in totaliteit een inkrimping van het personeel voorzien. Wat betreft de salariskosten wordt rekening gehouden met een kostenstijging van 3,08%. Dit is een redelijke inschatting;

- de automatiseringskosten vallen lager uit, door lagere afschrijvingen;
- op de overige kantoorkosten wordt bespaard;
- er zullen minder externe (controle)opdrachten worden verleend. Eerder is al afgesproken dat SNN zelf bepaalde controles uit kan voeren. Ook op publiciteit wordt bezuinigd.

Verder is rekening gehouden met een jaarlijkse kostenstijging van 1,5%. Dit lijkt eveneens een redelijke inschatting. Voor de Drentse bijdrage aan de SNN voor 2012 en 2013 is voldoende budget gereserveerd.

1.2. PS Drenthe kunnen tijdig hun zienswijze op de begroting 2013 geven, zodat de SNN de begroting 2013 vóór 15 juli 2012 aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kunnen toezenden.

Uitvoering

Tijdsplanning

Besluitvorming over SNN-jaarstukken is als volgt gepland.

- PS Drenthe nemen de begroting 2013 in de Statencommissie Bestuur en Financiën van 30 mei en aansluitend in hun Statenvergadering op 6 juni 2012 voor kennisgeving aan.
- De SNN-rekeningcommissie geeft advies over de cijfers aan het SNN-AB op 17 april 2012.
- Het algemeen bestuur van de SNN stelt de stukken vast op 26 juni 2012.
- De SNN-jaarstukken 2011 en 2013 kunnen vóór 15 juli 2012 worden gestuurd aan de minister van BZK.

Financiën

Kostenraming	2012	2013	2014	2015	2016
Totale kosten	€ 533.000	€ 524.000	€ 0	€ 0	0
Bijdragen van derden	€ -	€ -	€ 0	€ 0	0
Bruto kosten provincie	€ -	€ -	€ 0	€ 0	0
Baten Provincie	€ -	€ -	€ 0	€ 0	0
Netto kosten Provincie	€ 533.000	€ 524.000	€ 0	€ 0	0

Dekkingsplan

Middelen bestaand programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur, prioriteit: 1.3. Goede belangenbehartiging Drenthe.

Personeel

Niet van toepassing.

Europese aspecten

Programmaperiode 2014-2020

Voor de komende periode zet Europa in op een integrale aanpak gericht op slimme groei (onderwijs, kennis en innovatie), duurzame groei (een groenere en meer concurrerende economie die efficiënt omgaat met grondstoffen) en inclusieve groei (veel werkgelegenheid en economische, sociale en territoriale cohesie): EU 2020. In 2013 en 2014 stellen Europa en het Rijk de regionale programma's voor de verschillende structuurfondsen vast, zoals het OP EFRO, INTERREG (grensoverschrijdende samenwerking) en het Plattelandoontwikkelingsprogramma (POP). In 2012 en 2013 worden in SNN-verband operationele programma's uitgewerkt die invulling geven aan doelstellingen van EU 2020. De

basis voor deze programma's wordt gevormd door onze eigen noordelijke strategie. De op te stellen nieuwe ruimtelijk economische visie en de 'slimme specialisatiestrategie' vormen daarbij belangrijke bouwstenen. Onzeker is nog of de verschillende Europese programma's op nationaal of regionaal niveau zullen worden uitgevoerd. Waar mogelijk wordt samen opgetrokken met Nedersachsen. Voor de cofinanciering van Europese- en Rijksprogramma's zijn onder meer provinciale middelen nodig. Het jaar 2013 is dus aan te merken als overgangsjaar naar nieuwe Europese programma's voor de periode 2014-2020.

Monitoring en evaluatie

Niet van toepassing.

Extern betrokkenen

PS Groningen en PS Fryslân, alsmede de gemeentebesturen van Assen, Emmen, Groningen en Leeuwarden.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Brief dagelijks bestuur SNN (UP-12-03321)
2. SNN Begroting 2013

Ter inzage in kamer C0.39

1. SNN Jaarrekening 2011
2. SNN Jaarverslag 2011

Assen, 12 april 2012

Kenmerk: 15/3.7/2012002584

Gedeputeerde staten van Drenthe,

J. Tichelaar, voorzitter

mevrouw drs. J.M. Imhof, secretaris

jk/coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 12 april 2012, kenmerk 15/3.7/2012002584;

BESLUITEN:

de SNN-begroting 2013 voor kennisgeving aan te nemen en geen inhoudelijke reactie in de vorm van een zienswijze daarop te geven.

Assen, 6 juni 2012

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

jk/coll.

Aan de leden van Provinciale Staten
van de provincies Drenthe, Fryslân en Groningen

Assen, 18 april 2012

Behandeld door : H.H. van Voorn
Telefoonnummer : 050 5224 933
E-mail : vanvoorn@snn.eu
Ons kenmerk : UP-12-03321
Bijlage(n): : 1
Onderwerp : Verzoek om zienswijze begroting SNN 2013

Geachte Statenleden,

Hierbij bieden wij u de begroting van het SNN voor het jaar 2013 aan. Bij het opstellen van deze begroting bestaat nog geen duidelijkheid over een mogelijk vervolg op het Europese Operationele Programma EFRO 2007-2013. In de meerjarenramingen is er vanuit gegaan, dat de programma's en regelingen die thans nog lopen, uiterlijk ultimo 2017 geheel afgerekend zullen zijn. In deze begroting en meerjarenramingen is geen rekening gehouden met eventuele wachtgeldverplichtingen van de personeelsleden als er onverhoopt geen vervolgprogramma komt.

In het jaar 2013 zullen naar verwachting binnen de Koers Noord programma's alleen nog transitie-middelen beschikbaar zijn voor begunstigden. Geraamd wordt, dat er ultimo 2012 nog een budget van € 27 miljoen beschikbaar is, dat in twee gelijke delen in 2013 en 2014 zal worden gecommiteerd aan projecten. Zoals het nu lijkt, zullen voor de Koers Noord regelingen alleen nog gelden voor de NIOF-regeling beschikbaar zijn. In de begroting 2013 is voor toekenningen aan projecten een bedrag van € 12,5 miljoen begroot.

De kosten van het SNN worden voor 2013 begroot op € 7.232.000. Daarmee liggen de kosten lager dan het begrote bedrag voor 2012 ad € 7.628.000 en de gerealiseerde kosten in 2011 van € 7.760.000. Ten opzichte van de begroting voor 2012 nemen de personeelskosten, de automatiseringskosten, de overige kantoorkosten en de kosten externe opdrachtverlening af. Deze tendens is in lijn met de bezuinigingen, die in de begroting 2012 zijn doorgevoerd.

Bij het opstellen van deze begroting is rekening gehouden met bezuinigingsmaatregelen, die de drie noordelijke provincies in 2011 hebben afgesproken. De jaarlijkse provinciale bijdragen zijn, na toepassing van de afgesproken jaarlijkse indexatie, in 2013 verlaagd met 5% ten opzichte van 2012. Aangezien in 2011 10% en in 2012 5% op de provinciale bijdragen is bezuinigd en in 2014 nog eens 5% wordt bezuinigd, wordt in 2014 het uiteindelijke bezuinigingspercentage van 25% bereikt ten opzichte van het jaar 2010. Op de gemeentelijke bijdragen is een bezuiniging van 5% doorgevoerd. De hiervoor genoemde kortingen op de bijdragen van provincies en gemeenten zijn ook verwerkt in de meerjarenraming 2014 t/m 2016, die in hoofdstuk 7 van deel I is opgenomen.

Gelet op de onzekere financiële situatie waarin de provincies momenteel verkeren zal in de definitieve begroting 2013, die op 26 juni 2012 aan de leden van het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd, de bijdragen van de provincies met € 2.500 per provincie worden verlaagd. De in 2009 afgesproken jaarlijkse forfaitaire verhoging van 3,5% zal voor het begrotingsjaar 2013 worden teruggebracht naar 1,5% voor externe kosten. Voor de salariskosten wordt de lijn van de provincie Groningen gevolgd. Het SNN volgt hiermee de gedragslijn van de provincie Groningen.

Bij het maken van de begroting voor het jaar 2013 is de voorziening toekenningen uitvoeringskosten opnieuw berekend op basis van de meest actuele informatie. Op basis van de thans gemaakte herrekening van de voorziening lijkt deze afdoende om het huidige programma uiterlijk op 31 december 2017 af te wikkelen. In hoofdstuk 3 is informatie over de voorziening opgenomen.

De risico's in het hoofdstuk "Weerstandsvermogen en Risicoparagraaf" zijn ten opzichte van de begroting van 2012 verder in omvang afgenomen. In 2011 kon het programma EPD2 1997-1999 van de provincies Groningen en Drenthe definitief afgerekend worden, waardoor dit risico niet meer behoeft te worden opgenomen. Aanwijsbare risico's van materieel belang zijn er op dit moment niet. Voor mogelijke risico's bedragen de reserves van het SNN ultimo 2011 € 5.702.000.

Procedure

Wij verzoeken u uw zienswijze op deze begroting te geven in uw vergaderingen op 23 mei (Fryslân), 30 mei (Groningen) en 6 juni (Drenthe). De begroting wordt vervolgens ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur SNN op 26 juni 2012. Uiterlijk 15 juli moeten de jaarstukken bij het ministerie van BZK zijn ingediend.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wij zien uw zienswijzen graag tegemoet.

Hoogachtend,

het Dagelijks Bestuur van het
Samenwerkingsverband Noord-Nederland,

J. Tichelaar
voorzitter

J.M. Imhof
secretaris

Samenwerkingsverband Noord-Nederland

Begroting 2013

Aan het Algemeen Bestuur van het
Samenwerkingsverband Noord-Nederland
Postbus 779
9700 AT GRONINGEN

Geacht Algemeen Bestuur,

Hierbij bieden wij u de begroting voor het jaar 2013 aan. Bij het opstellen van deze begroting bestaat er nog geen duidelijkheid over een mogelijk vervolg op het Europese Operationele programma Efro 2007-2013. In de meerjarenramingen is er vanuit gegaan, dat de programma's en regelingen, die thans nog lopen uiterlijk ultimo 2017 geheel afgerekend zullen zijn. In deze begroting en meerjarenramingen is geen rekening gehouden met eventuele wachtgeldverplichtingen van de personeelsleden als er onverhoopt geen vervolgprogramma komt.

In het jaar 2013 zullen naar verwachting binnen de Koers Noord programma's alleen nog Transitiemiddelen beschikbaar zijn voor begunstigden. Geraamd wordt, dat er ultimo 2012 nog een budget van € 27 miljoen beschikbaar is, dat in twee gelijke delen in 2013 en 2014 zal worden gecommiteerd aan projecten. Zoals het nu lijkt, zullen er voor de Koers Noord regelingen alleen nog gelden voor de NIOF regeling beschikbaar zijn. In de begroting 2013 is voor toekenningen aan projecten een bedrag van € 12,5 miljoen begroot.

De kosten van het SNN worden voor 2013 begroot op € 7.232.000. Daarmee liggen de kosten lager dan het begrote bedrag voor 2012 ad € 7.628.000 en de gerealiseerde kosten in 2011 van € 7.760.000. Ten opzichte van de begroting voor 2012 nemen de personeelskosten, de automatiseringskosten, de overige kantoorkosten en de kosten externe opdrachtverlening af. Deze tendens is in lijn met de bezuinigingen, die in de begroting 2012 zijn doorgevoerd.

Bij het opstellen van deze begroting is rekening gehouden met bezuinigingsmaatregelen, die de drie noordelijke provincies in 2011 hebben afgesproken. De jaarlijkse provinciale bijdragen zijn, na toepassing van de afgesproken jaarlijkse indexatie, in 2013 verlaagd met 5% ten opzichte van 2012. Aangezien er in 2011 10% en in 2012 5% op de provinciale bijdragen is bezuinigd en in 2014 nog eens 5% wordt bezuinigd, wordt in 2014 het uiteindelijke bezuinigingspercentage van 25% bereikt ten opzichte van het jaar 2010. Op de gemeentelijke bijdragen is een bezuiniging van 5% doorgevoerd.

De hiervoor genoemde kortingen op de bijdragen van provincies en gemeenten zijn ook verwerkt in de meerjarenraming 2014 t/m 2016, die in hoofdstuk 7 van deel I is opgenomen.

Bij het maken van de begroting voor het jaar 2013 is de voorziening toekenningen uitvoeringskosten opnieuw berekend op basis van de meest actuele informatie. Op basis van de thans gemaakte herrekening van de voorziening lijkt deze afdoende om het huidige programma uiterlijk op 31 december 2017 af te wikkelen. In hoofdstuk 3 is informatie over de voorziening opgenomen.

De risico's in het hoofdstuk "Weerstandsvermogen en Risicoparagraaf" zijn ten opzichte van de begroting van 2012 verder in omvang afgenomen. In 2011 kon het programma EPD2 1997-1999 van de provincies Groningen en Drenthe definitief afgerekend worden, waardoor dit risico niet meer hoeft te worden opgenomen. Aanwijsbare risico's van materieel belang zijn er op dit moment niet. Voor mogelijke risico's bedragen de reserves van het SNN ultimo 2011 € 5.702.000.

Het Dagelijks Bestuur van het
Samenwerkingsverband Noord-Nederland

Groningen, april 2012

Inhoudsopgave

Beleidsbegroting

Deel I Programmaplan	4
1. Het Samenwerkingsverband Noord-Nederland	5
2. Overzicht programma's en regelingen	7
3. Uitgangspunten begroting	9
4. Grondslagen van consolidatie en waardering	12
5. Geconsolideerde exploitatiebegroting	14
6. Toelichting op de geconsolideerde exploitatiebegroting	15
7. Geconsolideerde meerjarenraming 2014 t/m 2016	17
8. Toelichting op de geconsolideerde meerjarenraming 2014-2016	18

Deel II Paragrafen	20
A. Weerstandsvermogen en risicoparagraaf	21
B. Financiering	23
C. Bedrijfsvoering	24

Financiële begroting

1.0 Geconsolideerde exploitatiebegroting	27
2.0 Koers Noord - programma's	28
2.0 Koers Noord - programma's geconsolideerd	28
2.1 EZ Koers Noord 2007-2010	29
2.2 Transitie 2007-2010	31
2.3 OP EFRO 2007-2013	33
2.4 Rijkscofinanciering in OP EFRO 2007 - 2013	35
<i>Toelichtingen 2.1.1 - 2.4.1</i>	
3.0 Koers Noord - regelingen	37
3.0 Koers Noord - regelingen geconsolideerd	37
3.1 IPR 2008	38
3.2 NIOF 2008	40
3.3 HRM+ 2009	42
<i>Toelichtingen 3.1.1 - 3.3.1</i>	
4.0 Uitvoeringskosten SNN	44
<i>Toelichting 4.1</i>	
5.0 Regelingen en werkzaamheden voor provincies en gemeenten	50
<i>Toelichting 5.1</i>	

Bijlagen

1. Lijst van afkortingen	53
2. Begrotingsgegevens EMU	54

BELEIDSBEGROTING

Deel I Programmaplan

1. Het Samenwerkingsverband Noord-Nederland
2. Overzicht programma's en regelingen
3. Uitgangspunten begroting
4. Grondslagen van consolidatie en waardering
5. Geconsolideerde exploitatiebegroting
6. Toelichting op de geconsolideerde exploitatiebegroting
7. Geconsolideerde meerjarenraming 2014-2016
8. Toelichting op de geconsolideerde meerjarenraming 2014-2016

1. Het Samenwerkingsverband Noord-Nederland

De pijlers van het SNN

Het SNN heeft als doel de economische positie van Noord-Nederland te versterken. Het samenwerkingsverband van Drenthe, Fryslân en Groningen is in 1992 opgericht. Sinds 2007 zijn ook de vier grote steden Groningen, Leeuwarden, Emmen en Assen nauw bij het SNN betrokken.

Missie

Het SNN stimuleert de ruimtelijke en economische ontwikkeling van Noord-Nederland.

Visie

Noord-Nederland ontwikkelt zich naar een duurzame, innovatieve kenniseconomie met sterke steden en een vitaal platteland.

Strategie

Het SNN volgt drie sporen om het doel te bereiken:

- Het SNN beheert en besteedt landelijke en Europese subsidies die als doel hebben de economie in het Noorden te versterken.
- Het SNN stimuleert de drie provincies om hun ruimtelijk en economisch beleid op elkaar af te stemmen en te versterken. Daarbij werkt het SNN ook samen met de noordelijke werkgevers- en werknemersorganisaties, kennisinstellingen, de NOM, innovatienetwerk Syntens en de Kamer van Koophandel Noord-Nederland.
- Het SNN bevordert gemeenschappelijk optreden in de richting van het Rijk en de Europese Unie, om de gezamenlijke belangen van het Noorden te behartigen.
- Het SNN stimuleert de economische betrekkingen met andere regio's in Nederland en Europa, in het bijzonder langs de Noordelijke Ontwikkelingsas.

Focus

Noord-Nederland richt zich op vijf sterke clusters die tot de *centers of excellence* van Europa behoren, vanwege de excellente samenwerking tussen overheden, bedrijven en kennisinstellingen. Daarmee sluit het Noorden ook aan op het topsectorenbeleid van het kabinet-Rutte. Het gaat om de volgende vijf gebieden en hun koepelorganisaties:

- Energie (Energy Valley)
- Watertechnologie (Wateralliantie)
- Sensortechnologie (Sensor Universe)
- Agribusiness
- Healthy Ageing (Healthy Ageing Netwerk Noord-Nederland)

Bestuur

Het SNN heeft een Dagelijks Bestuur, bestaande uit de drie Commissarissen van de Koningin (CdK) van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe, en zes gedeputeerden (twee per provincie). Het voorzitterschap van het Dagelijks Bestuur rouleert. Sinds 1 juli 2011 ligt het bij de CdK van Drenthe: Jacques Tichelaar. Het Dagelijks Bestuur krijgt advies van de burgemeesters van Groningen, Leeuwarden, Assen en Emmen en de directeur van het SNN. Het bestuur voert strategisch overleg, is aanspreekpunt voor Den Haag en Brussel, besluit over de invulling van programma's en projecten en bewaakt de voortgang daarvan.

Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit het Dagelijks Bestuur, aangevuld met negen leden uit de Provinciale Staten van Drenthe, Fryslân en Groningen (drie per provincie). Het Algemeen Bestuur beslist onder meer over de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag van het SNN.

Koers Noord

Voor de jaren 2007-2013 voert het SNN het programma Koers Noord uit en is daarvoor beheerorgaan. Op verzoek van de Europese Commissie is voor deze periode de functie van betaalorgaan voor de EFRO middelen gecentraliseerd en bij de Dienst Regelingen van het Ministerie EL&I ondergebracht.

Het Koers Noord Programma 2007-2013 is gericht op economische structuurversterking van Noord-Nederland, via versterking van innovatie en ruimtelijke concentratie van innovatieve activiteiten. Om te zorgen dat de gelden uit het programma dat doel ook bereiken, worden alle projecten, programma's en regelingen volgens een vast stramien getoetst. Deze toetsing is zoveel mogelijk analoog aan de kaders die voor andere trajecten, zoals aanvragen voor het Fonds Economische Structuurversterking en bij toetsing van Innovatieprogramma's worden gebruikt. Dit bevordert eenduidige beoordeling van structuurversterkende projecten.

In de eerste plaats komen vragen aan de orde inzake legitimiteit en subsidiariteit. Als projecten door deze toets komen, kan vervolgens een nadere beoordeling plaatsvinden op basis van vragen over effectiviteit, efficiëntie en risico's.

Vanuit het Koers Noord Programma worden voorwaardenscheppende projecten nog slechts ondersteund indien zij een directe relatie hebben met het centrale thema van dit programma (kennis en innovatie). De versterking van de noordelijke economie in de volle breedte, die centraal stond in het Kompasprogramma, maakt in het Koers Noord Programma plaats voor een meer selectieve benadering waarin het vergroten van het innoverend vermogen het uitgangspunt is. Het motto voor het Koers Noord Programma luidt derhalve: "duurzame groei door omschakeling naar een kenniseconomie".

Het Koers Noord Programma richt zich op het versterken van de (inter)nationale concurrentiekracht van de regio langs drie lijnen:

1. Het uitbouwen van de economische pieken van nationaal belang. Een piek is een cluster van bedrijvigheid en kennis dat van (inter-)nationale betekenis is of kan worden en dat zich onderscheidt door focus en massa.
2. Het bewerkstellingen van een transitie in een drietal regionaal belangrijke sectoren (regionale speerpunten) naar meer kennisintensieve, innovatieve toepassingen en naar ontwikkeling van nichemarkten met spin-offs voor de regionale werkgelegenheid.
3. Het realiseren van een algehele transitie naar een meer hoogwaardige, kennisintensieve economie. Dit door middel van een op de noordelijke regio toegespitst tijdelijk innovatiebeleid voor het MKB, dat aanvullend is op het nationale beleid van het Ministerie EL&I. Het gaat daarbij om, het vergroten van het innoverende vermogen en het vermogen tot valorisatie van kennis te komen, het stimuleren van export en het verhogen van het opleidingsniveau van de aanwezige en potentiële beroepsbevolking.

2. Overzicht programma's en regelingen

Voor het bereiken van de doelstellingen heeft het SNN voor de periode 2007-2013 evenals in de vorige periode 2000-2006 een groot aantal instrumenten in het leven geroepen. Deze instrumenten zijn geclusterd naar zogenaamde programma's en regelingen. In het onderdeel Financiële Begroting is per instrument een deelbegroting opgenomen met daarbij een beknopte toelichting.

In deze begroting is een verdeling te vinden in de periode Koers Noord (vanaf het jaar 2007) en is de afgesloten Kompasperiode (vanaf het jaar 2000) niet meer opgenomen. Alle programma's en subsidieregelingen uit de Kompasperiode zijn al afgerekend of worden in 2012 afgerekend. Hierna wordt beknopt ingegaan op de Koers Noord programma's en -regelingen.

Koers Noord programma 2007-2013

Met het beleid als opgenomen in het nieuwe Koers Noord-programma wordt inhoud gegeven aan de Motie Van Dijk om gedurende vier jaar te werken aan de bredere transitie van Noord-Nederland naar een kenniseconomie. De drie lijnen van het Koers Noord Programma richten zich op het tot stand brengen van optimale synergie: juist op de snijvlakken tussen nationaal en regionaal belangrijke clusters liggen de kansen voor Noord-Nederland. Het ondersteunen van de algehele transitie naar een kenniseconomie zorgt dat de slag naar vermarkting van kennis wordt gemaakt en dat regionale spin-off en verankering ontstaat.

Dwars door de lijnen heen loopt bovendien een andere opgave voor Noord-Nederland: het oplossen van de ijlheid van de noordelijke economie. Daaraan wordt invulling gegeven door bij projecten vanuit lijn 1 en 2 ook in te zetten op ruimtelijke versterking van de clustervorming. Voor sectoren waarin dit relevant is kan zo'n versterking optreden doordat projecten binnen de kernzones vooral neerslaan binnen de vier noordelijke grote steden dan wel de Eemsdelta waar ook kennisinstellingen en andere bedrijven uit het cluster gevestigd zijn.

Verder biedt de ligging van Noord-Nederland de schakelfunctie tussen de Randstad en Noordoost Europa verder uit te bouwen. Hiertoe wordt momenteel het concept van de Noordelijke Ontwikkelingsas nader uitgewerkt. De middelen, die het SNN kan inzetten zijn de volgende:

- Koers Noord 2007-2010 gefinancierd door het Ministerie EL&I, andere Rijksmiddelen en SNN- middelen;
- EFRO (OP) 2007-2013 gefinancierd door de Europese Commissie.

Koers Noord Regelingen

Vanuit 'Koers Noord' zijn een drietal bedrijfsgerichte subsidie-instrumenten mogelijk gemaakt.

Voor het bevorderen van investeringen in bepaalde gebieden in Noord-Nederland is een Investeringspremiereregeling (IPR) in het leven geroepen waarbij alleen aan innovatieve projecten subsidie mag worden verleend. Deze regeling is inmiddels gestopt. De IPR had alleen betrekking op IPR vestiging. Daarnaast is er vanuit 'Koers Noord' een nieuwe Noordelijke Innovatieve Ondersteuningsfaciliteit (NIOF 2008) ontworpen en een nieuwe Human Resource Management regeling (HRM+ 2009). Voor deze regelingen vindt alleen bij de NIOF toekenningen aan projecten plaats in 2013.

De NIOF 2008 subsidieert met name:

- Extern advies
- Implementatie van innovatieve trajecten
- Inhuur kennisdrager

De HRM 2009 subsidieert met name:

- Professionalisering van het personeelsmanagement
- Verbetering van inzetbaarheid van medewerkers

Overige activiteiten

Het SNN voert sinds 2009 voor rekening en risico van een drietal provincies de volgende subsidieregelingen uit: toeristische subsidieregelingen, subsidieregelingen voor innovatieve energieprojecten bestaande bouw en innovatief actieprogramma Drenthe. De subsidieregeling voor energiebesparing bestaande bouw wordt sinds 2010 voor de gemeente De Wolden uitgevoerd.

Medio 2008 is een convenant getekend tussen het Rijk en de regio waarin het compensatiepakket van de Zuiderzeelijn is opgenomen. In het convenant is opgenomen dat de realisatie van het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP) een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van het Rijk en de regio, waarbij de regio bestaat uit de drie Noordelijke provincies en vertegenwoordigd wordt door het Dagelijks Bestuur van het SNN. Voor het regionaal Mobiliteitsfonds van het RSP treedt het SNN op als fondsbeheerder. Deze rol houdt in dat het SNN als kassier en administratiekantoor optreedt.

Voor alle hiervoor genoemde activiteiten ontvangt het SNN een tegemoetkoming in de uitvoeringskosten. De met deze activiteiten samenhangende posten zijn in een afzonderlijk onderdeel van de begroting van het SNN (hoofdstuk 4) verwerkt.

3. Uitgangspunten begroting

Het SNN stelt jaarlijks een begroting voor het komende jaar op. Alle begrotingen worden volgens het baten en lasten stelsel opgesteld.

Voor de periode 2007-2010 is voor het EZ Koers Noord programma een bedrag van € 151,6 miljoen beschikbaar. Dit bedrag bestond oorspronkelijk uit € 80 miljoen EZ-middelen, € 15 miljoen wordt vanuit de NOM (Noordelijke Ontwikkelings Maatschappij) beschikbaar gesteld en € 25 miljoen mag het SNN vanuit het EZ Kompasprogramma 2000-2006, vanwege verwachte vrijval op projecten, inzetten. Daarnaast mag het SNN uit hoofde van de ultimo 2010 gesloten 'package deal' met het Ministerie EL&I een bedrag van € 21,6 miljoen doorschuiven naar de Transitie middelen. Tot slot heeft het Ministerie EL&I voor het jaar 2011 nog éénmalig een bedrag van € 10 miljoen aan Transitie middelen beschikbaar gesteld.

De genoemde bijdragen van € 15, € 25, € 21,6 en € 10 miljoen tezamen € 71,6 miljoen, zijn opgenomen onder de Transitie middelen. Deze toezeggingen zijn allen vóór aanvang van het jaar 2012 verwerkt in jaarrekeningen/begrotingen. In 2011 en 2012 is een groot deel van dit budget toegekend aan projecten. Aangevuld met de verwachte vrijval van EZ Kompas middelen eind 2012 van ruim 9 miljoen is naar verwachting voor 2013 en 2014 in totaal nog € 27 miljoen budget beschikbaar voor toekenningen aan projecten.

Vooruitlopend op besluitvorming is in deze begroting geraamd, dat in beide jaren vanuit de Transitie middelen € 13,5 miljoen aan projecten zal worden toegekend.

Bij de andere Koers Noord onderdelen zijn naar verwachtingen eind 2012 geen middelen meer beschikbaar om in 2013 gecommitteerd te worden.

Voor het OP EFRO programma is voor de periode 2007-2013 afgerond € 249 miljoen beschikbaar, bestaande uit € 169 miljoen vanuit de Europese Commissie en € 80,031 miljoen cofinanciering vanuit het Ministerie EL&I. Hierbij wordt opgemerkt, dat de cofinanciering van het Ministerie EL&I oorspronkelijk € 85 miljoen bedroeg, maar daarop zijn door het Ministerie de aan Noord Nederland toe te rekenen kosten van de gecentraliseerde Certificering Autoriteit en de Audit Autoriteit in mindering gebracht.

In de praktijk, zo is uit ervaringen met het uitvoeren van voorgaande programma's gebleken, vallen de feitelijke betalingen gemiddeld gezien lager uit dan de formele committeringen. Om hierop te anticiperen wordt er op de meeste programma's overgecommitteerd, dit betekent dat er meer subsidie wordt verleend dan dat er aan budget beschikbaar is. Op het moment dat de totale vrijval feitelijk kan worden bepaald kunnen de vrijgevallen middelen niet meer worden besteed.

Voor het 'Koers Noord programma' mag alleen voor de onderdelen Transitie, OP Efro en Rijkscofinanciering in OP Efro worden overgecommitteerd. Momenteel wordt er overgecommitteerd op basis van een verwachte vrijval van 11%.

Bij de Koers Noord regelingen zullen er naar verwachting in 2013 alleen nog middelen (geraamd wordt € 12,5 miljoen) beschikbaar zijn voor toekenning aan NIOF projecten.

De financiële administratie, de salarisadministratie en het treasury beleid van het SNN zijn ondergebracht bij de Provincie Groningen. Dat laatste houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven van het SNN via de kas van de Provincie Groningen lopen. Als gevolg hiervan gaat het SNN geen geldleningen aan en verstrekt evenmin geldleningen. De treasury-afdeling van de Provincie Groningen voert deze taken voor het SNN uit. Het SNN heeft wel een eigen Financieringsstatuut, dat overigens is afgeleid van dat van de Provincie Groningen.

Het statuut heeft tot doel in overeenstemming met de Wet FIDO de bestuurlijke kaders aan te geven van het Dagelijks Bestuur van het SNN, waarbinnen de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, financiële posities en de hieraan verbonden risico's worden bestuurd en beheerst.

Vooraf omdat de middelen uit Den Haag en Brussel in relatief grote porties aan het SNN worden uitbetaald, terwijl het SNN deze geleidelijk aan in veel kleinere bedragen doorgeeft aan projecten, beschikt het SNN gemiddeld over aanzienlijke liquiditeiten. In de begrotingen worden de rentebaten en -lasten over de rekening-courant verhoudingen per instrument berekend tegen het door de Provincie Groningen opgegeven gemiddelde rentepercentage. Voor het jaar 2013 wordt een rentepercentage van 2,20% begroot. Gezien de aard van de activiteiten van het SNN komt er in de begrotingen geen post onvoorzien voor. De nog niet bestede middelen worden toegevoegd aan de balanspost vooruitontvangen bedragen. Vanuit deze balanspost kunnen middelen aan projecten worden toegekend.

De uitvoeringskosten van het SNN worden exclusief BTW begroot. Het SNN opteert vanaf de invoering van de Wet op het BTW Compensatiefonds voor het niet ondernemersdeel van haar activiteiten voor de zogenaamde transparantiemethode. De compensabele BTW van het SNN wordt evenredig doorgeschoven naar de drie deelnemende provincies. Het SNN heeft hierover overeenstemming bereikt met de Inspecteur van de Belastingdienst Noord te Groningen.

Als gevolg van het onderbrengen van de salarisadministratie bij de Provincie Groningen volgt het SNN vrijwel geheel het personeelsbeleid van deze Provincie. Bij het begroten van de personeelskosten wordt normaliter uitgegaan van de door de Provincie Groningen opgegeven salarisverhogingen en het opslagpercentage voor sociale lasten. De onderhandelingen over een CAO tot 1 juni 2011 hebben op dit moment nog niet tot concrete resultaten geleid. Bij het begroten van de personeelskosten is uitgegaan van de werkelijke salarissen per 1 januari 2012 inclusief periodieke verhogingen en opslagen voor sociale lasten. Voorts is op aangegeven van de provincie Groningen rekening gehouden met een verhoging van 3,08%. Een deel van deze toename wordt veroorzaakt hogere sociale lasten.

Bij het begroten van de overige kosten is gebruik gemaakt van ervaringscijfers uit het verleden en is in algemene zin rekening gehouden met een jaarlijkse kostenstijging van circa 1,5%.

Voorziening toekenningen uitvoeringskosten

Voor de uitvoeringskosten zijn de beschikbare budgetten en bijdragen toegevoegd aan de voorziening toekenningen uitvoeringskosten. Deze voorziening is ultimo 2009 op het vereiste niveau gebracht om alle kosten verband houdende met programma's en regelingen, die tot en met 2017 lopen, af te dekken. Jaarlijks wordt bij het opstellen van jaarrekening en begroting op basis van actuele cijfers beoordeeld of de voorziening nog toereikend is om aan de toekomstige verplichtingen te voldoen. In onderstaand overzicht wordt het verloop van de voorziening weergegeven op basis van geactualiseerde inkomsten en uitgaven tot en met 2017. Zoals in de inleiding bij deze begroting wordt aangegeven, is er tot nu toe geen rekening gehouden met mogelijke wachtgeldverplichtingen ten opzichte van personeelsleden voor het geval er onverhoopt geen vervolg komt op het huidige programma.

* € 1.000

Aanwezige voorziening 1 januari 2012

12.870

	<u>kosten</u>	<u>inkomsten</u>	tekort
Begroot 2012	7.628	2.373	5.255
Begroot 2013	7.232	2.469	4.763
Begroot 2014	4.166	2.082	2.084
Begroot 2015	2.911	2.150	761
Begroot 2016	2.331	2.221	110
Begroot 2017	2.154	2.294	<u>-140</u>

subtotaal geraamd tekort

12.833

Overschot 31 december 2017

37

Uit bovenstaand overzicht blijkt, dat de voorziening juist voldoende is om de huidige programma's tot en met 2017 af te ronden.

4. Grondslagen van consolidatie en waardering

In deze paragraaf worden de grondslagen van consolidatie en waardering uiteengezet. Daarbij wordt tevens de inhoud van de posten van de exploitatiebegroting nader omschreven.

Grondslagen consolidatie

In deze begroting is de geconsolideerde exploitatiebegroting opgenomen. Dit wil zeggen dat alle bij het SNN in beheer zijnde programma's en regelingen alsmede het onderdeel uitvoeringskosten zijn samengeteld. De volgende hoofdgroepen zijn in de consolidatie betrokken:

- Koers Noord – Programma's
- Koers Noord - Regelingen
- Uitvoeringskosten
- Regelingen en werkzaamheden voor provincies en gemeenten

De regelingen en werkzaamheden voor rekening en risico van provincies en gemeenten bestaan uit de volgende regelingen en werkzaamheden:

- STINAF Fryslân
- STINAG Groningen
- STINAT Drenthe
- SEBB 2009 provincie Drenthe
- Subsidieregeling energiebesparing De Wolden
- SIEBB provincie Drenthe
- SIEBB provincie Fryslân
- SIEBB provincie Groningen
- IAD Drenthe
- optreden als fondsbeheerder voor het RSP Mobiliteitsfonds

Bij de consolidatie van de exploitatiebegrotingen zijn indien van toepassing onderlinge posten geëlimineerd.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Voor zover niet anders vermeld zijn de posten in de resultatenrekening tegen nominale waarde opgenomen. Hierna volgt per post van de begroting een beknopte beschrijving en indien van toepassing een uiteenzetting over de wijze van resultaatbepaling.

RESULTATENREKENING

Projecten

Beschikbare budgetten

Betreft de toegekende financiering voor het Koers Noord en Kompas-programma. De financiers zijn het Rijk, de Europese Commissie, provincies, gemeenten en overige.

Toekenningen aan projecten

Betreft verleende subsidieverleningsbeschikkingen (committingen) aan derden en uitvoeringskosten SNN. De volledige toezegging wordt in het jaar van toezegging als last in de exploitatie verantwoord.

Vrijval op toekenningen

Voor zover toegekende bedragen niet (geheel) worden uitbetaald, wordt de hierdoor gecreëerde vrijval als bate verantwoord. Dit geldt is in principe, mits de regelgeving dit toelaat, weer opnieuw beschikbaar. De vrijval op toekenningen wordt toegevoegd aan de balanspost vooruitontvangen bedragen.

Teruggevorderde bedragen

Betreft de vorderingen die geen oninbaarheids-voorziening behoeven. De teruggevorderde bedragen worden aan de vooruitontvangen bedragen toegevoegd.

Mutaties vooruitontvangen bedragen

Het niet gebruikte deel van de (jaarlijkse) beschikbare budgetten en de gerealiseerde vrijval op projecten worden aan de vooruitontvangen bedragen toegevoegd. Hieruit worden bedragen onttrokken indien er niet bestede (jaar) budgetten van vorige jaren beschikbaar zijn, dan wel als er geanticipeerd wordt op toekomstige budgetten en/of verwachte vrijval (de zogenoemde overcommitting).

Algemeen

Bijdragen in uitvoeringskosten

Betreft de bijdragen in de uitvoeringskosten van het Rijk, Europese commissie, provincies, gemeenten en overige financiers.

Kosten

Betreft de gemaakte uitvoeringskosten voor het beheren van de diverse subsidie-instrumenten, het beheer van SNN Algemeen en SER Noord-Nederland. De kosten worden doorberekend aan de uitgevoerde instrumenten op basis van kostenverdeelsleutels. Deze verdeelsleutels zijn gebaseerd op het urenregistratiesysteem. De kosten worden gedekt door bijdragen van het ministerie van EL&I, de Europese Commissie, de SER, de drie noordelijke provincies en vier gemeenten.

Rente

De provincie Groningen treedt op als kasbeheerder van het SNN. Per instrument wordt een rekening-courantverhouding bijgehouden, waarover jaarlijks rente wordt berekend.

Mutaties voorzieningen

Hieronder zijn mutaties in de voorziening voor de uitvoeringskosten van het Koers Noord- en het Kompasprogramma opgenomen. Als de bijdrage aan uitvoeringskosten hoger is dan de gerealiseerde kosten wordt de overfinanciering gestort (last) in de voorziening uitvoeringskosten. Deze voorziening dient als dekking van uitvoeringskosten in latere jaren. Indien de uitvoeringskosten hoger zijn dan de toegekende financiering, vindt een onttrekking (bate) uit de voorziening uitvoeringskosten plaats.

Mutaties reserves

Het saldo van de rentebaten en -lasten wordt aan de reserve toegevoegd. Voor overige kosten, die niet op andere wijze kunnen worden gedekt, wordt een bedrag aan de reserves onttrokken.

5. Geconsolideerde Exploitatiebegroting

bedragen in € 1.000,-

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk	0	0	0	0	0	0
Europese Commissie	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0
Toekenningen aan projecten	26.000	0	-26.000	17.822	0	-17.822
Vrijval op toekenningen	0	17.590	17.590	0	14.543	14.543
Mutaties voorziening toekenningen	12.390	20.800	8.410	10.050	13.329	3.279
subtotaal projecten	38.390	38.390	0	27.872	27.872	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk	0	0	0	0	0	0
Europese Commissie	0	0	0	0	0	0
Provincies	0	1.797	1.797	0	1.866	1.866
Vier gemeenten	0	395	395	0	378	378
Overige	0	129	129	0	129	129
Kosten:						
Uitvoeringskosten	7.232	0	-7.232	7.628	0	-7.628
Overige kosten	0	0	0	0	0	0
Rente	0	2.209	2.209	0	2.398	2.398
Mutaties voorzieningen	0	4.763	4.763	0	5.255	5.255
Subtotaal algemeen	7.232	9.293	2.061	7.628	10.026	2.398
Resultaat voor bestemming	45.622	47.683	2.061	35.500	37.898	2.398
Mutaties reserves	2.209	148	-2.061	2.398	0	-2.398
Resultaat na bestemming	47.831	47.831	0	37.898	37.898	0

6. Toelichting op de geconsolideerde exploitatiebegroting

Mogelijkheden en beperkingen

De geconsolideerde opzet van deze begroting met betrekking tot alle financiën van het SNN tezamen geeft in duizenden euro's een vogelvluchtperspectief over het geheel van de cijfers. Dit geheel is de uitkomst van het samenvoegen van alle onderdelen. Daarbij moet worden bedacht dat wetmatigheden met betrekking tot de relaties tussen kosten en financiering op het totaalniveau veelal niet goed inzichtelijk zijn te maken, omdat deze per onderdeel soms wezenlijk verschillen. Gelden uit bepaalde bronnen zijn vaak slechts voor specifieke doeleinden te gebruiken. Voor een verklaring van de cijfers op detailniveau is daarom meestal een verdere afdaling in de voorhanden zijnde uitsplitsingen noodzakelijk.

Hoofdlijnen

De geconsolideerde begroting voor 2013 sluit in grote lijnen aan op de begin vorig jaar gepresenteerde begroting voor 2012 en de jaarrekening 2011. Door de eerder gemaakte opsplitsing van de Koers Noord programma's naar de vier programma's EZ Koers Noord, Transitie, OP EFRO en Rijkscofinanciering OP EFRO is meer duidelijkheid verkregen over de benutting van de specifieke budgetten en kunnen de diverse programma's afzonderlijk verantwoord worden. Voor de Koers Noord programma's is het totale beschikbare budget al in eerdere jaren opgenomen.

Voor de Koers Noord regelingen IPR 2008, NIOF 2008 en HRM+ 2009 zijn vanaf 2012 vanuit de productgroep Koers Noord programma's geen nieuwe budgetten meer toegekend. De toekenningen voor NIOF 2008 nemen toe ten opzichte van 2012. Deze kunnen gefinancierd worden uit de vrijval van de andere regelingen.

De toekenningen aan projecten nemen in de begroting 2013 toe ten opzichte van de begroting 2012. De toename heeft betrekking op het Transitie programma waar € 13,5 miljoen wordt gecommitteerd tegen € 10,5 miljoen in 2012. Voor de NIOF 2008 regeling wordt in 2013 € 12,5 miljoen toegekend tegen € 6,7 miljoen in 2012.

Gerelateerd aan de toekenningen is de vrijval op toekenningen. Vrijval komt tot stand indien projecten minder kosten realiseren dan begroot. Als gevolg hiervan kan een programmabudget alleen volledig worden benut indien het SNN overgaat tot het zogenaamde 'overcommitteren'. Met behulp van ervaringscijfers uit het verleden is het percentage overcommittering vastgesteld en is hiermee rekening gehouden bij het toekennen van projecten om zo de beschikbare budgetten optimaal te benutten. In het begrotingsjaar 2013 wordt meer vrijval verwacht (€ 17,6 miljoen), dan in het begrotingsjaar 2012 (€ 14,5 miljoen). Vrijval wordt voorzien bij de Koers Noord programma's ten bedrage van € 11,8 miljoen en bij de Koers Noord subsidieregelingen ten bedrage van € 5,8 miljoen.

Op de algemene provinciale bijdrage is de afgesproken bezuiniging van 5% in mindering gebracht en de overeengekomen indexering van 3,5% ten opzichte van 2012 is toegepast. De totale bijdrage van de provincies daalt door genoemde bezuiniging en door lagere opbrengsten voor regelingen die het SNN voor rekening en risico voor de provincies uitvoert. In 2013 wordt rekening gehouden met een begrote bijdrage van € 229.000 (€ 267.000 in 2012) voor de uitvoering van de regelingen en werkzaamheden voor provincies en gemeenten. De bijdragen van de vier gemeenten laat een stijging zien van € 17.000 ten opzichte van 2012. Hiervan heeft € 4.000 betrekking op de bijdrage van de gemeente De Wolden voor het uitvoeren van de SEBB regeling. De overige bijdragen blijven gelijk.

De bijdragen door het Rijk en Europese Commissie worden voor de gehele periode beschikbaar gesteld en zijn in eerdere jaren aan de vooruitontvangen bedragen

toegevoegd. Indien in enig jaar de financiering van de kosten niet toereikend is voor de dekking van de kosten wordt het verschil aan de mutatie voorziening onttrokken.

De uitvoeringskosten worden in de begroting 2013 € 396.000 lager begroot dan in de begroting 2012. Deze daling wordt nader toegelicht in hoofdstuk 4.

De rentebaten zijn lager opgenomen dan in de begroting 2012. In de begroting 2013 is rekening gehouden met een verwacht rentepercentage van 2,20% tegen 2,12% in 2012. De daling van € 189.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een daling van de rentebaten bij het Koers Noord programma van € 138.000. Deze daling van de rentebaten bij het Koers Noord programma wordt grotendeels veroorzaakt door lagere beschikbare middelen. Ook bij de uitvoeringskosten wordt een daling van rentebaten voorzien. In 2012 waren de rentebaten begroot op € 200.000 en in 2013 is € 135.000 geraamd. Bij de regelingen en werkzaamheden voor provincies en gemeenten wordt de rentebate begroot op een bedrag van € 90.000. Het totaal aan geprognosticeerde rentebaten komt uit op een bedrag van afgerond € 2.209.000.

De verwachte rentebaten worden conform voorgaande jaren onder mutaties reserves aan de algemene reserves toegevoegd.

De onttrekking aan de reserves van € 148.000 is noodzakelijk om de lasten van de extra lobbyist in Den Haag en de secretariële ondersteuning van de lobbyisten mogelijk te maken.

7. Geconsolideerde meerjarenraming 2014-2016

bedragen in € 1.000,-

	Ramming 2014			Ramming 2015			Ramming 2016		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Projecten									
Beschikbare budgetten:			p.m.			p.m.			p.m.
Rijk									
Europese Commissie									
Overige	13.500		-13.500			0			0
Toekenningen aan projecten			p.m.			p.m.			p.m.
Toekenningen aan projecten (na 2013)		12.800	12.800		7.500	7.500		4.300	4.300
Vrijval op toekenningen			p.m.			p.m.			p.m.
Vrijval op toekenningen (na 2013)		700	700		7.500	-7.500		4.300	-4.300
Mutaties vooruitontvangen bedragen			p.m.			p.m.			p.m.
Mutaties vooruitontvangen bedragen (na 2013)									
subtotaal projecten	13.500	13.500	0	7.500	7.500	0	4.300	4.300	0
Algemeen									
Bijdragen in uitvoeringskosten									
Rijk			0			0			0
Europese Commissie			0			0			0
Provincies		1.548	1.548		1.602	1.602		1.658	1.658
Vier gemeenten		405	405		419	419		434	434
Overige		129	129		129	129		129	129
Kosten:									
Uitvoeringskosten	4.166		-4.166	2.911		-2.911	2.331		-2.331
Uitvoeringskosten (instrumenten na 2013)			p.m.			p.m.			p.m.
Overige kosten			0			0			0
Rente	100	1.500	1.400	100	900	800	100	800	700
Mutaties voorzieningen		2.084	2.084		761	761		110	110
Subtotaal algemeen	4.266	5.666	1.400	3.011	3.811	800	2.431	3.131	700
Resultaat voor bestemming	17.766	19.166	1.400	10.511	11.311	800	6.731	7.431	700
Mutaties reserves	1.500	100	-1.400	900	100	-800	800	100	-700
Resultaat na bestemming	19.266	19.266	0	11.411	11.411	0	7.531	7.531	0

8. Toelichting op de geconsolideerde meerjarenraming 2014 tot en met 2016

In dit hoofdstuk is de meerjarenraming voor de drie jaren volgend op het laatste begrotingsjaar (i.c. 2013) opgenomen. Deze meerjarenraming is alleen op geconsolideerd niveau opgesteld, aangezien een meerjarenraming op instrumentenniveau een mate van exactheid zou suggereren, die niet in overeenstemming is met de werkelijkheid.

Over de beschikbaarstelling van budgetten vanuit het Rijk en de Europese Commissie ten behoeve van het 'Vervolg Koers Noord programma' is op het moment van opstellen van deze begroting nog geen duidelijkheid. Gezien deze onduidelijkheid is over de inkomende baten die na 2013 aan projecten en aan regelingen kunnen worden toegekend en de bedragen die in de 'mutaties vooruitontvangen bedragen' worden gestort een p.m. opgenomen. De samenhangende bijdragen in de uitvoeringskosten zijn hierom ook als p.m. verwerkt. Dit geldt tevens voor de 'vrijval op toekenningen' en de onttrekking uit de 'mutaties vooruitontvangen bedragen' na 2013.

De in de 'Koers Noord' periode aan projecten toegekende middelen komen in de periode van de meerjarenraming (2014 tot en met 2016) tot eindafrekening waarbij tevens vrijval wordt geprognosticeerd. De verwachte vrijval wordt toegevoegd aan de balanspost 'mutaties vooruitontvangen bedragen'. In de meerjarenraming is er vanuit gegaan, dat de extra beschikbaar gestelde middelen voor het 'Koers Noord programma' (in 2010 €21,6 miljoen en in 2011 € 9 miljoen) en de beschikbaar gestelde middelen voor de 'Koers Noord regelingen' (in 2010 €6,5 miljoen) grotendeels in de jaren 2010 tot en met 2013 zijn toegekend aan projecten. Naar verwachting zullen in 2014 alleen nog Transitie-middelen (€ 13,5 miljoen) aan projecten worden gecommiteerd. Als gevolg hiervan wordt de bij afrekening van deze projecten verwachte vrijval in de meerjarenraming 2014 tot en met 2016 opgenomen onder de post 'vrijval op toekenningen'. Bij het niveau van toekennen aan projecten wordt al rekening gehouden met een te realiseren vrijval, waardoor in totaal een hoger bedrag wordt toegekend dan het beschikbaar gestelde budget. Als gevolg van deze wijze van overcommitting wordt het beschikbare budget zo goed mogelijk benut.

Met betrekking tot de N+2 regel (automatische doorhaling door de Europese Commissie van bijdragen die twee jaar na budgetjaar nog niet tot realisatie hebben geleid) dient vermeld te worden, dat er in de meerjarenraming vanuit wordt gegaan dat ook in de toekomst steeds het niveau van bestedingen wordt gehaald, waardoor het beschikbaar gestelde budget aan OP EFRO middelen behouden blijft. De versoepeling, die de Europese Commissie voor de jaartranche 2007 heeft doorgevoerd, heeft invloed op komende jaartranches omdat de jaartranche 2007 evenredig verdeeld is over de tranches 2008 tot en met 2013. Het SNN houdt de komende jaren de voortgang van projecten goed in de gaten en zal behoudend omgaan met het honoreren van projectverlengingsverzoeken.

In het begrotingsjaar 2013 en volgende jaren is vooralsnog geen rekening gehouden met inkomsten voor het uitvoeren van subsidieregelingen voor provincies en derden. Indien daar wel inkomsten uit voortkomen zullen de uitvoeringskosten evenredig toenemen.

In de meerjarenraming is zowel bij de kosten als de bijdragen rekening gehouden met bezuinigingsmaatregelen van de provincies conform de bij de begroting 2011 gemaakte afspraken. Op de bijdragen van de drie provincies is in 2013 5% bezuinigd boven de in de begrotingen van 2011 en 2012 al doorgevoerde bezuiniging van in totaal 15%. In 2014 wordt 5% bezuinigd, zodat in 2014 een bezuiniging van in totaal 25% ten opzichte van de bijdrage over 2010 gerealiseerd is.

Rentelasten en -baten ontstaan als gevolg van een negatief respectievelijk positief saldo over het rekening courant tegoed bij de Provincie Groningen (kassiersfunctie van het SNN). Voorzien wordt dat de renteopbrengsten in de jaren 2014 t/m 2016 zullen afnemen daar ook de Koers Noord programma's naar het einde lopen.

De post mutaties voorzieningen is een onttrekking aan de balanspost en geeft het saldo weer van de bijdragen in uitvoeringskosten en de uitvoeringskosten exclusief rente en koersverschillen.

BELEIDSBEGROTING

Deel II Paragrafen

In hoofdstuk A wordt ingegaan op het weerstandsvermogen en de geactualiseerde risicoparaagraaf van het SNN.

Hoofdstuk B gaat over de financiering van het SNN en in hoofdstuk C wordt de bedrijfsvoering beschreven.

De overige voorgeschreven onderdelen van deel II Paragrafen zijn voor het SNN niet van toepassing. Het SNN beschikt niet over kapitaalgoederen, heeft geen verbonden partijen en voert geen grondbeleid.

A. Weerstandsvermogen en risicoparagraaf

Deze paragraaf gaat in op het weerstandsvermogen, de risico's en de financiering van het SNN.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van het SNN bestaat uit de som van de algemene reserves die per instrument worden aangehouden. De algemene reserve heeft als doel risico's die niet op andere wijze kunnen worden gedekt, op te vangen. De reserves zijn vrijwel geheel opgebouwd uit rentebaten in de afgelopen jaren. Ultimo 2011 bedraagt de geconsolideerde algemene reserve € 5.702.000. Als interne gedragslijn geldt dat eventuele besteding van de algemene reserve in lijn moet liggen met de oorspronkelijke (subsidie)doelen.

Risico's

Tegenover de algemene reserve staan risico's die het SNN loopt bij de uitvoering van zijn werkzaamheden. In 2011 zijn de risico's verder afgenomen ten opzichte van vorig jaar, omdat het EPD2 programma 1997-1999 met de provincies Groningen en Drenthe kon worden afgerekend.

In december 2006 heeft een werkgroep op verzoek van het Dagelijks Bestuur van het SNN de risico's die ten laste van de reserves kunnen komen, in kaart gebracht. Hierbij zijn risicocategorieën onderscheiden, die hierna kort worden genoemd.

- *Inhoudelijke risico's*

Op basis van besluitvormingsprocedures wordt het risico dat het SNN bij de uitvoering van de programma's afwijkt van de bedoelingen van de geldgevers, op nihil ingeschat.

- *Procedurele risico's*

Betreft het risico dat op enig moment niet wordt voldaan aan voorschriften, regels en procedures, zowel opgelegd door de geldgever als vastgelegd in de eigen Administratieve Organisatie, inclusief toetsingskader en controleprotocollen. Op dit moment zijn geen risico's bekend. Het laatst bekende risico in deze categorie betrof het EPD2 programma 1997-1999, maar dat kon in 2011 definitief worden afgewikkeld.

- *Risico's verbonden aan financiering en uitvoeringskosten*

Voor de uitvoeringskosten tot en met 2017 is een voorziening gevormd. Ultimo 2011 is deze voorziening voldoende om de werkzaamheden voor het huidige programma 2007-2013 volledig af te ronden. Aangezien het SNN nog nooit financieringsproblemen heeft gehad mede omdat bewaking van de inkomende geldstroom hoge prioriteit heeft, wordt het financieringsrisico op nihil geschat. Het SNN loopt nog een gering renterisico ten aanzien van de deposito gelden, die de provincie Groningen uit IJsland terug moet ontvangen. Ultimo 2011 is bekend geworden, dat 100% terugbetaling en een gedeeltelijke betaling van de gedeerde interest zeker is. Het SNN heeft jaarlijks rente vergoed gekregen over de r/c verhoudingen met de provincie Groningen zonder rekening te houden met de getroffen voorziening voor mogelijke oninbaarheid van de vordering op Landsbanki. Na ontvangst van de laatste termijn van Landsbanki zal de teveel ontvangen rente met de provincie Groningen verrekenend worden. Er van uit gaande dat de finale afrekening uiterlijk in 2013 zal plaatsvinden, wordt dit risico op circa € 200.000 geraamd.

- *Budgettaire risico's*

In de praktijk van de uitvoering van de regionale stimuleringsprogramma's treedt bij eindafrekening van projecten altijd enige onderbenutting van de toegekende middelen op. Daardoor ontstaat de zogeheten vrijval van middelen. Om te voorkomen dat programmamiddelen onbenut blijven, worden op basis van ervaringscijfers meer

middelen gecommiteerd dan feitelijk budgettair beschikbaar zijn. Voor alle lopende regelingen en programma's, met uitzondering van Koers Noord 2007-2010 PiD, zijn zogeheten 'overcommittingpercentages' vastgesteld. Indien de verwachte vrijval de komende jaren bij afrekening van de projecten lager uitvalt dan verwacht, worden de reserves aangesproken. De werkelijke vrijval op projecten wordt periodiek vergeleken met de prognoses. Op basis van de meest recente gegevens is er ultimo 2011 geen risico.

Voor het Operationeel Programma 2007-2013 is, conform de EC-gedragslijn uit het verleden, het systeem van automatische decommitting (volgens de zogenaamde N+2 regel) een extra aandachtspunt. Ultimo 2011 heeft het SNN voldoende subsidiabele kosten bij de Europese Commissie gedeclareerd om aan de norm te voldoen.

Recapitulatie

Ultimo 2011 bedraagt het Eigen Vermogen € 5,7 miljoen. Daar staat ultimo 2011 alleen een renterisico van circa € 200.000 tegenover en geen andere direct aanwijsbare risico's en onzekerheden.

B. Financiering

De uitgaven van de Koers Noord- en Kompas-programma's worden gedekt uit middelen die door externe geldgevers als rijksoverheid, Europese Commissie en provincies ter beschikking worden gesteld. De Koers Noord regelingen worden als project gefinancierd vanuit de programmamiddelen, OP EFRO, Transitie en Rijkscofinanciering in OP EFRO.

Het SNN beschikt doorgaans over aanzienlijke liquiditeiten. De provincie Groningen treedt op als kassier voor het SNN. Dat houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven van het SNN via de kas van de provincie Groningen lopen. Het SNN gaat zelf dus geen geldleningen aan en verstrekt evenmin geldleningen. Ingevolge de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) hanteert het SNN een eigen Financieringsstatuut. Het statuut geeft in overeenstemming met de Wet FIDO de bestuurlijke kaders aan waarbinnen het Dagelijks Bestuur van het SNN de financiële vermogenswaarden, geldstromen, posities en de hieraan verbonden risico's kan besturen en beheersen.

Door middel van een actief treasurybeleid streeft de treasurer van de provincie Groningen ernaar de financiële kosten voor het SNN zo laag mogelijk te houden en de opbrengsten zo hoog mogelijk te maken. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten voor het risicoprofiel van het SNN:

- het uitgangspunt voor het financieel risico is defensief en risicomijdend;
- de lange termijnrisico's worden in ieder geval begrensd door de renterisiconorm zoals die is opgenomen in de Wet FIDO;
- de korte termijnrisico's worden in ieder geval begrensd door de kasgeldlimiet, zoals die is opgenomen in de Wet FIDO;
- medio 2011 is op basis van de ontwikkelingen op de financiële markten besloten om geen nieuwe SNN gelden bij buitenlandse banken uit te zetten. Omdat het aantal Nederlandse aanbieders, dat aan de eisen voldoet, beperkt is, wordt het maximum percentage dat bij Nederlandse banken kan worden uitgezet voorlopig voor een periode van twee jaar verhoogd van 20 naar 30%. Het gaat hierbij om banken met een AAA-rating van twee van de drie ratingbureaus.

Medewerkers van de afdeling treasury van de provincie Groningen voeren viermaal per jaar overleg met vertegenwoordigers van derde partijen waarvoor de provincie de treasury functie vervult. Het SNN wordt daarbij vertegenwoordigd door de concerncontroller van het SNN. In het overleg worden onder meer de kwartaalrapportages inzake treasury besproken die aan Gedeputeerde Staten van Groningen worden verstrekt. Het Dagelijks Bestuur van het SNN ontvangt periodiek een verslag van het overleg.

De renterisiconorm voor het jaar 2013 is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal van € 47.831.000 en is € 9.566.200.

Gezien de renteontwikkeling in 2011 en de relatief grote schommelingen in de in- en uitgaande geldstroom heeft het SNN ervoor gekozen om circa 50 procent van de middelen kortlopend weg te zetten op spaarrekeningen en in deposito's. De overige middelen zijn belegd in obligaties, onderhandse geldleningen en garantieproducten. De werkelijke rentebaten vallen lager uit als de tegoeden waarover rente wordt vergoed lager zijn dan verwacht en/of als een lager rentepercentage wordt vergoed dan oorspronkelijk werd begroot.

C. Bedrijfsvoering

Algemeen

Voor het SNN was 2011 een tussenfase. Allereerst in bestuurlijk opzicht. Het was het jaar van de Provinciale Statenverkiezingen en de nieuwe samenstelling van Provinciale en Gedeputeerde Staten. Het was ook het jaar waarin het voorzitterschap verhuisde van Groningen naar Assen. Het kost in zo'n jaar even tijd om de rollen opnieuw te verdelen en de taken weer op te pakken.

Daarnaast zit het SNN ook in een financiële tussenfase. Het SNN is in belangrijke mate afhankelijk van subsidies uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en beweegt dus mee met de Europese begrotingsperioden. De huidige programmaperiode, 2007-2013, loopt naar het einde. Het beschikbare budget is nagenoeg uitgegeven. Naast de uitvoering van de projecten van de huidige periode richt alles zich nu op de komende periode: 2014-2020.

In 2011 heeft het SNN zich ingespannen om samen met provincies, kennisinstellingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties centrale doelen vast te stellen en de potentie van Noord-Nederland in Den Haag en Brussel voor het voetlicht te brengen. Ook door te laten zien dat het geld in Noord-Nederland goed wordt besteed en dat het noordelijk samenwerkingsverband een belangrijke bijdrage levert aan de versterking van de Noord-Nederlandse economie, als bestuurlijke organisatie, als managementautoriteit en als lobbyorganisatie.

SNN als bestuurlijke organisatie

Na de Provinciale Statenverkiezingen is de samenstelling van het Dagelijks en Algemeen Bestuur van het SNN gewijzigd. Daarbij zijn ook nieuwe afspraken gemaakt over de samenwerking. Per 1 juli heeft Jacques Tichelaar, Commissaris van de Koningin in Drenthe, de voorzittershamer overgenomen van Max van den Berg, CdK in Groningen. Op initiatief van Tichelaar heeft het Dagelijks Bestuur ervoor gekozen nadrukkelijker in te zetten op samenwerking met ondernemers, werkgevers- en werknemersorganisaties, kennisinstellingen en kansrijke clusters. Voor het SNN ligt er met name een faciliterende en stimulerende rol.

SNN als managementautoriteit

Dankzij een efficiënte, slimme bedrijfsvoering slaagt het SNN er als managementautoriteit al jaren in de beschikbare fondsen vanuit Europa en het Rijk volledig te benutten. De belangrijkste twee programma's zijn het Operationeel Programma Noord, gefinancierd vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), en het Rijksprogramma Koers Noord – Op weg naar pieken. In de periode van 2007-2013 ging het in totaal om € 370 miljoen. Het SNN zet de beschikbare subsidies uit bij kwalitatief hoogwaardige projecten en stimuleert hiermee innovatie en valorisatie van kennis.

Gerichte monitoring en rapportages bewijzen dat het geld in Noord-Nederland uitstekend wordt besteed en dat er ook behoefte aan is.

SNN als lobbyorganisatie

Noord-Nederland voert een permanente lobby in Den Haag en in Brussel om daar in beeld te blijven. In 2011 is het SNN erin geslaagd die lobbyactiviteiten te verbreden, door meer samen te werken met de vijf innovatieclusters in het Noorden, de kennisinstellingen en de SER Noord-Nederland. Doel daarvan is om in 2014 weer nieuwe Europese fondsen binnen te halen.

Naast Brussel, is de lobby ook op Den Haag gericht. Het kabinet-Rutte heeft gekozen voor een topsectorenbeleid. Noord-Nederland sluit daar nauw bij aan met zijn vijf innovatieclusters op het gebied van watertechnologie, energie, sensortechnologie, agribusiness en healthy ageing.

Organisatie

SNN wordt ondersteund door de stafafdelingen Bestuurszaken en Interne Zaken, P&O, Juridische Zaken en Financiën. De bedrijfsvoering is een kritische succesfactor voor realisatie van de doelstellingen van het SNN.

Personeel

In 2011 is het aantal medewerkers van SNN gedaald van 76 fte in 2011 naar 69 fte in 2011. Deze trend zal in 2012 en 2013 bij ongewijzigde omstandigheden worden voortgezet. In de meeste gevallen zijn aflopende contracten van tijdelijke medewerkers niet vervangen, als gevolg van de teruglopende werkvoorraad en de herverdeling van werkzaamheden. Van alle medewerkers is 60 procent in vaste dienst. In deze begroting is voor de raming van de personeelskosten conform voorgaande jaren rekening gehouden met de uitkomsten van het onderzoek, dat een extern bureau in 2010 heeft uitgevoerd.

Het ziekteverzuimpercentage (exclusief zwangerschapsverlof) is de afgelopen jaren laag geweest. Naast de invulling van een aantal ARBO-gerelateerde arbeidsvoorzieningen is in het verleden extra aandacht besteed aan verzuimbegeleiding. Handhaving van een laag ziekteverzuimpercentage is een belangrijke doelstelling voor 2013. Het SNN besteedt veel aandacht aan scholing en opleiding. Daarom is het begrote bedrag voor 2013 nagenoeg gehandhaafd op het niveau van 2012.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het SNN hecht veel belang aan maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Dat blijkt ook uit de keuze voor duurzame inkoop. De nieuw aangeschafte multifunctionals (printer, scanner en kopieerapparaat ineen) zijn energiezuiniger en milieuvriendelijker. Alle PC's zijn vervangen door zogeheten *thin clients*, die minder stroom verbruiken. Ook is een aantal tablets aangeschaft, waardoor het papiergebruik is verminderd. Voorbeelden zijn ook het schoonmaakbedrijf dat met biologisch afbreekbare schoonmaakmiddelen werkt, en het restaurant dat een aantal biologische en/of fairtrade producten aanbiedt. In het kader van MVO helpen medewerkers van het SNN mee bij een activiteit voor de bewoners van het naburige verzorgings- en verpleeghuis Maartenshof.

Communicatie

Publicaties

Het SNN geeft vier keer per jaar een extern magazine uit: *Noord NL*. Dit besteedt onder meer aandacht aan beleidszaken, Europa, subsidie-informatie en samenwerkingsorganisaties.

De nieuwsbrief *In alle Staten* houdt de Statenleden van de drie noordelijke provincies op de hoogte van de noordelijke samenwerking, nieuwe regelingen, verstrekte subsidies, de voortgang van de programma's Koers Noord en OP Noord en de lobby in Den Haag en Brussel.

FINANCIËLE BEGROTING

In dit gedeelte van de begroting is cijfermatige informatie op zowel programma als regelingenniveau opgenomen. Per individueel programma of regeling worden de cijfers gepresenteerd alsmede een beknopte toelichting. Er is gekozen voor de volgende indeling:

- Koers Noord Programma's
- Koers Noord Regelingen
- Kompas Programma's (EZ-Kompas)
- Uitvoeringskosten
- Regelingen en werkzaamheden voor provincies en gemeenten

Om het geheel te completeren is de geconsolideerde exploitatiebegroting hier nogmaals opgenomen. Deze begroting staat als onderdeel 5 ook reeds in deel I het Programmaplan van de Beleidsbegroting.

N.B. Alle in de begroting genoemde bedragen zijn uitgedrukt in € 1.000.

1.0 Geconsolideerde Exploitatiebegroting

bedragen in € 1.000,-

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk	0	0	0	0	0	0
Europese Commissie	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0
Toekenningen aan projecten	26.000	0	-26.000	17.822	0	-17.822
Vrijval op toekenningen	0	17.590	17.590	0	14.543	14.543
Mutaties voorziening toekenningen	12.390	20.800	8.410	10.050	13.329	3.279
subtotaal projecten	38.390	38.390	0	27.872	27.872	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk	0	0	0	0	0	0
Europese Commissie	0	0	0	0	0	0
Provincies	0	1.797	1.797	0	1.866	1.866
Vier gemeenten	0	395	395	0	378	378
Overige	0	129	129	0	129	129
Kosten:						
Uitvoeringskosten	7.232	0	-7.232	7.628	0	-7.628
Overige kosten	0	0	0	0	0	0
Rente	0	2.209	2.209	0	2.398	2.398
Mutaties voorzieningen	0	4.763	4.763	0	5.255	5.255
Subtotaal algemeen	7.232	9.293	2.061	7.628	10.026	2.398
Resultaat voor bestemming	45.622	47.683	2.061	35.500	37.898	2.398
Mutaties reserves	2.209	148	-2.061	2.398	0	-2.398
Resultaat na bestemming	47.831	47.831	0	37.898	37.898	0

2.0. Koers Noord - Programma's exploitatiebegroting 2013 (geconsolideerd)

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
bedragen in € 1.000,-						
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk			0		0	0
Europese Commissie			0		0	0
Overige			0		0	0
Toekenningen aan projecten	13.500		-13.500	10.532		-10.532
Vrijval op toekenningen		11.800	11.800		8.420	8.420
Mutaties vooruitontvangen bedragen	10.200	11.900	1.700	7212	9.324	2.112
subtotaal projecten	23.700	23.700	0	17.744	17.744	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Provincies			0			0
Overige			0			0
Kosten:			0			0
Uitvoeringskosten			0			0
Overige kosten			0			0
Rente		1.870	1.870		2.008	2.008
Mutaties voorzieningen			0			0
Subtotaal algemeen	0	1.870	1.870	0	2.008	2.008
Resultaat voor bestemming	23.700	25.570	1.870	17.744	19.752	2.008
Mutaties reserves	1.870		-1.870	2.008		-2.008
Resultaat na bestemming	25.570	25.570	0	19.752	19.752	0

2.1.0 EZ Koers Noord 2007- 2010 PiD exploitatiebegroting 2013

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
bedragen in € 1.000,-						
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Overige			0			0
Toekenningen aan projecten			0			0
Vrijval op toekenningen		2.200	2.200	1.226	1.226	1.226
Mutaties vooruitontvangen bedragen	2.200		-2.200	1.226		-1.226
subtotaal projecten	2.200	2.200	0	1.226	1.226	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Provincies			0			0
Overige			0			0
Kosten:						
Uitvoeringskosten			0			0
Overige kosten			0			0
Rente		360	360	454	454	454
Mutaties voorzieningen			0			0
Subtotaal algemeen	0	360	360	0	454	454
Resultaat voor bestemming	2.200	2.560	360	1.226	1.680	454
Mutaties reserves	360		-360	454		-454
Resultaat na bestemming	2.560	2.560	0	1.680	1.680	0

2.1.1 EZ Koers Noord 2007 - 2010 PiD

toelichting op de exploitatiebegroting 2013

Projecten	2013	2012
Vrijval op toekenningen	€ 2.200	€ 1.226
Op de afgerekende en ingetrokken projecten wordt vrijval gerealiseerd. De vrijval wordt gerealiseerd in het eerste tot en met het vijfde jaar na toekenning. De verdeling over deze vijf jaren is respectievelijk 4%, 7%, 20%, 35% en 34%. De verwachte vrijval in het jaar 2013 bedraagt € 2,2 miljoen en heeft betrekking op projecten die zijn toegekend in de jaren 2008 tot en met 2011.		
Mutaties vooruitontvangen bedragen	€2.200	€ 1.226
De verwachte vrijval op toekenningen wordt toegevoegd aan de balanspost mutaties vooruitontvangen bedragen. De verwachte storting bedraagt € 2,2 miljoen.		
Algemeen		
Rente	€ 360	€ 454
Betreft verwachte rente ontvangst over het rekening-courant tegoed, dat uitstaat bij de provincie Groningen. Voor 2013 zijn de rentebaten begroot op € 360.000.		
Mutaties reserves	€ 360	€ 454
De verwachte rente ontvangst zal in de algemene reserve worden gestort. De toevoeging aan de algemene reserve is begroot op € 360.000.		

2.2.0 Transitie 2007 - 2010 exploitatiebegroting 2013

bedragen in € 1.000,-

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Overige			0			0
Toekenningen aan projecten	13.500		-13.500	10.532		-10.532
Vrijval op toekenningen		1.600	1.600		1.208	1.208
Mutaties vooruitontvangen bedragen		11.900	11.900		9.324	9.324
subtotaal projecten	13.500	13.500	0	10.532	10.532	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Provincies			0			0
Overige			0			0
Kosten:						
Uitvoeringskosten			0			0
Overige kosten			0			0
Rente		1.030	1.030		1.083	1.083
Mutaties voorzieningen			0			0
Subtotaal algemeen	0	1.030	1.030	0	1.083	1.083
Resultaat voor bestemming	13.500	14.530	1.030	10.532	11.615	1.083
Mutaties reserves	1.030		-1.030	1.083		-1.083
Resultaat na bestemming	14.530	14.530	0	11.615	11.615	0

2.2.1 Transitie 2007 - 2010

toelichting op de exploitatiebegroting 2013

Projecten	2013	2012
Toekenningen aan projecten In 2013 wordt voor circa € 13,5 miljoen aan projecten toegekend.	€ 13.500	€ 10.532
Vrijval op toekenningen Op de afgerekende en ingetrokken projecten wordt vrijval gerealiseerd. De vrijval wordt gerealiseerd in het eerste tot en met het vijfde jaar na toekenning. De verdeling over deze vijf jaren is respectievelijk 4%, 7%, 20%, 35% en 34%. De verwachte vrijval bedraagt € 1,6 miljoen en heeft betrekking op projecten die zijn toegekend in de jaren 2008 tot en met 2012.	€ 1.600	€ 1.208
Mutaties vooruitontvangen bedragen Het saldo van de toekenningen aan projecten en de verwachte vrijval op toekenningen wordt onttrokken aan de balanspost mutaties vooruitontvangen bedragen. De verwachte onttrekking voor 2013 bedraagt € 11,9 miljoen.	€ 11.900	€ 9.324
Algemeen		
Rente Betreft verwachte rente ontvangst over het rekening-courant tegoed bij de provincie Groningen. Voor 2013 wordt een rentebate verwacht van € 1.030.000.	€ 1.030	€ 1.083
Mutaties reserves De verwachte rente ontvangst zal in de algemene reserve worden gestort. De toevoeging aan de algemene reserve is begroot op € 1.030.000.	€ 1.030	€ 1.083

2.3.0 OP EFRO 2007 - 2013 exploitatiebegroting 2013

bedragen in € 1.000,-

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Overige			0			0
Toekenningen aan projecten			0			0
Vrijval op toekenningen		5.500	5.500	4.296	4.296	4.296
Mutaties vooruitontvangen bedragen	5.500		-5.500	4.296		-4.296
subtotaal projecten	5.500	5.500	0	4.296	4.296	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Provincies			0			0
Overige			0			0
Kosten:			0			0
Uitvoeringskosten			0			0
Overige kosten		260	260	270	270	270
Rente			0			0
Mutaties voorzieningen			0			0
Subtotaal algemeen	0	260	260	0	270	270
Resultaat voor bestemming	5.500	5.760	260	4.296	4.566	270
Mutaties reserves	260		-260	270		-270
Resultaat na bestemming	5.760	5.760	0	4.566	4.566	0

2.3.1 OP EFRO 2007 - 2013

toelichting op de exploitatiebegroting 2013

Projecten	2013	2012
Vrijval op toekenningen	€ 5.500	€ 4.296
Op de afgerekende en ingetrokken projecten wordt vrijval gerealiseerd. De vrijval wordt gerealiseerd in het eerste tot en met het vijfde jaar na toekenning. De verdeling over deze vijf jaren is respectievelijk 4%, 7%, 20%, 35% en 34%. De verwachte vrijval bedraagt € 5,5 miljoen en heeft betrekking op projecten die zijn toegekend in de jaren 2008 tot en met 2012.		
Mutaties vooruitontvangen bedragen	€ 5.500	€ 4.296
De verwachte vrijval op toekenningen wordt toegevoegd aan de balanspost vooruitontvangen bedragen. De verwachte toevoeging uit mutaties vooruitontvangen bedragen bedraagt voor 2013 € 5,5 miljoen.		
Algemeen		
Rente	€ 260	€ 270
Betreft verwachte rente ontvangst over het rekening-courant tegoed bij de provincie Groningen. De rentebaten zijn begroot op € 260.000.		
Mutaties reserves	€ 260	€ 270
De verwachte rente ontvangst zal aan de algemene reserve worden toegevoegd. De toevoeging aan de algemene reserve voor 2013 is begroot op € 260.000.		

2.4.0 Rijkscofinanciering in OP EFRO 2007 - 2013 exploitatiebegroting 2013

bedragen in € 1.000,-

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Overige			0			0
Toekenningen aan projecten			0			0
Vrijval op toekenningen		2.500	2.500		1.690	1.690
Mutaties vooruitontvangen bedragen	2.500		-2.500	1.690		-1.690
subtotaal projecten	2.500	2.500	0	1.690	1.690	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Provincies			0			0
Overige			0			0
Kosten:			0			0
Uitvoeringskosten			0			0
Overige kosten		220	220		201	201
Rente			0			0
Mutaties voorzieningen			0			0
Subtotaal algemeen	0	220	220	0	201	201
Resultaat voor bestemming	2.500	2.720	220	1.690	1.891	201
Mutaties reserves	220		-220	201		-201
Resultaat na bestemming	2.720	2.720	0	1.891	1.891	0

2.4.1 Rijkscofinanciering in OP EFRO 2007 - 2013

toelichting op de exploitatiebegroting 2013

Projecten	2013	2012
Vrijval op toekenningen	€ 2.500	€ 1.690
Op de afgerekende en ingetrokken projecten wordt vrijval gerealiseerd. De vrijval wordt gerealiseerd in het eerste tot en met het vijfde jaar na toekenning. De verdeling over deze vijf jaren is respectievelijk 4%, 7%, 20%, 35% en 34%. De verwachte vrijval in het jaar 2013 bedraagt € 2,5 miljoen en heeft betrekking op projecten die zijn toegekend in de jaren 2008 tot en met 2012.		
Mutaties vooruitontvangen bedragen	€ 2.500	€ 1.690
De verwachte vrijval op toekenningen wordt toegevoegd aan de balanspost vooruitontvangen bedragen. De verwachte toevoeging uit mutaties vooruitontvangen bedraagt € 2,5 miljoen.		
Algemeen		
Rente	€ 220	€ 201
Betreft verwachte rente ontvangst over het rekening-courant tegoed bij de provincie Groningen. Voor de Rijkscofinanciering OP EFRO worden de rentebaten begroot op € 220.000.		
Mutaties reserves	€ 220	€ 201
De verwachte rente ontvangst zal in de algemene reserve worden gestort. Voor 2013 is de toevoeging aan de algemene reserve begroot op € 220.000.		

3.0. Koers Noord - Regelingen exploitatiebegroting 2013 (geconsolideerd)

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
bedragen in € 1.000,-						
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Overige			0			0
Toekenningen aan projecten	12.500	0	-12.500	7.290		-7.290
Vrijval op toekenningen	0	5.790	5.790		5.373	5.373
Mutaties vooruitontvangen bedragen	2.190	8.900	6.710	2.088	4.005	1.917
subtotaal projecten	14.690	14.690	0	9.378	9.378	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Provincies			0			0
Overige			0			0
Kosten:			0			0
Uitvoeringskosten			0			0
Overige kosten			0			0
Rente		114	114		139	139
Mutaties voorzieningen			0			0
Subtotaal algemeen	0	114	114	0	139	139
Resultaat voor bestemming	14.690	14.804	114	9.378	9.517	139
Mutaties reserves			-114	139		-139
Resultaat na bestemming	14.804	14.804	0	9.517	9.517	0

3.1.0 IPR 2008 exploitatiebegroting 2013

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
bedragen in € 1.000,-						
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Overige			0			0
Toekenningen aan projecten			0			0
Vrijval op toekenningen		1.900	1.900		2.088	2.088
Mutaties vooruitontvangen bedragen	1.900		-1.900	2.088		-2.088
subtotaal projecten	1.900	1.900	0	2.088	2.088	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Provincies			0			0
Overige			0			0
Kosten:						
Uitvoeringskosten			0			0
Overige kosten			0			0
Rente		94	94		4	4
Mutaties voorzieningen			0			0
Subtotaal algemeen	0	94	94	0	4	4
Resultaat voor bestemming	1.900	1.994	94	2.088	2.092	4
Mutaties reserves	94		-94	4		-4
Resultaat na bestemming	1.994	1.994	0	2.092	2.092	0

3.1.1 IPR 2008

toelichting op de exploitatiebegroting 2013

Projecten	2013	2012
Vrijval op toekenningen	€ 1.900	€ 2.088
Op de afgerekende en ingetrokken projecten wordt vrijval gerealiseerd. Gebaseerd op ervaringen uit het verleden is het vrijvalpercentage vastgesteld op 30%. De vrijval wordt gerealiseerd in het tweede tot en met het vierde jaar na toekenning. De verdeling over deze drie jaren is respectievelijk 25%, 50% en 25%. Door de looptijd van de projecten wordt in 2013 een vrijval gerealiseerd van ongeveer € 1,9 miljoen.		
Mutaties vooruitontvangen bedragen	€ 1.900	€ 2.088
De vrijval wordt toegevoegd aan de vooruitontvangen bedragen.		
Algemeen		
Rente	€ 94	€ 4
Betreft de verwachte renteontvangst over het rekening-courant tegoed bij de provincie Groningen. De rente in 2013 is begroot op € 94.000.		
Mutaties reserves	€ 94	€ 4
De verwachte renteontvangst wordt aan de algemene reserve toegevoegd.		

3.2.0 NIOF 2008 exploitatiebegroting 2013

bedragen in € 1.000,-

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Overige			0			0
Toekenningen aan projecten	12.500		-12.500	6.734		-6.734
Vrijval op toekenningen		3.600	3.600		3.111	3.111
Mutaties vooruitontvangen bedragen		8.900	8.900		3.623	3.623
subtotaal projecten	12.500	12.500	0	6.734	6.734	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Provincies			0			0
Overige			0			0
Kosten:						
Uitvoeringskosten			0			0
Overige kosten			0			0
Rente		6	6		109	109
Mutaties voorzieningen			0			0
Subtotaal algemeen	0	6	6	0	109	109
Resultaat voor bestemming	12.500	12.506	6	6.734	6.843	109
Mutaties reserves			-6	109		-109
Resultaat na bestemming	12.506	12.506	0	6.843	6.843	0

3.2.1 NIOF 2008

toelichting op de exploitatiebegroting 2013

Projecten	2013	2012
Toekenningen aan projecten In 2013 wordt voor circa € 12,5 miljoen aan projecten toegekend.	€ 12.500	€ 0
Vrijval op toekenningen Op de afgerekende en ingetrokken projecten wordt vrijval gerealiseerd. De vrijval wordt gerealiseerd in het tweede tot en met het vierde jaar na toekenning. De verdeling over deze drie jaren is respectievelijk 55%, 40% en 5%. Door de looptijd van projecten wordt op in 2009 en latere jaren toegekende projecten in 2013 een vrijval verwacht van circa € 3,6 miljoen.	€ 3.600	€ 3.111
Mutaties vooruitontvangen bedragen Het saldo van de toekenningen aan projecten en de verwachte vrijval op toekenningen wordt onttrokken aan de balanspost mutaties vooruitontvangen bedragen. De verwachte onttrekking voor 2013 bedraagt € 8,9 miljoen.	€8.900	€ 3.623
Algemeen		
Rente Betreft de verwachte renteontvangst over het rekening-courant tegoed bij de provincie Groningen. De rente is in 2013 begroot op € 6.000.	€ 6	€ 109
Mutaties reserves De verwachte renteontvangst zal in de algemene reserve worden gestort.	€ 6	€ 109

3.3.0 HRM+ 2009 exploitatiebegroting 2013

bedragen in € 1.000,-

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Overige			0			0
Toekenningen aan projecten			0	556		-556
Vrijval op toekenningen		290	290		174	174
Mutaties vooruitontvangen bedragen	290		-290		382	382
subtotaal projecten	290	290	0	556	556	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Provincies			0			0
Overige			0			0
Kosten:						
Uitvoeringskosten			0			0
Overige kosten			0			0
Rente		14	14		26	26
Mutaties voorzieningen			0			0
Subtotaal algemeen	0	14	14	0	26	26
Resultaat voor bestemming	290	304	14	556	582	26
Mutaties reserves	14		-14	26		-26
Resultaat na bestemming	304	304	0	582	582	0

3.3.1 HRM+ 2009

toelichting op de exploitatiebegroting 2013

Projecten	2013	2012
Vrijval op toekenningen	€ 290	€ 174
Op de afgerekende en ingetrokken projecten wordt vrijval gerealiseerd. De vrijval wordt gerealiseerd in het tweede tot en met het vierde jaar na toekenning. De verdeling over deze drie jaren is respectievelijk 55%, 40% en 5%. Door de looptijd van projecten wordt op in 2009 en latere jaren toegekende projecten in 2013 een vrijval verwacht van circa € 290.000.		
Mutaties vooruitontvangen bedragen	€ 290	€ 382
De vrijval op toekenningen wordt aan de vooruitontvangen bedragen toegevoegd.		
Algemeen		
Rente	€ 14	€ 26
Betreft de verwachte renteontvangst over het rekening-courant tegoed bij de provincie Groningen. De rente is in 2013 begroot op ongeveer € 14.000.		
Mutaties reserves	€ 14	€ 26
De verwachte renteontvangst zal in de algemene reserve worden gestort.		

4.0. Uitvoeringskosten SNN exploitatiebegroting 2013

bedragen in € 1.000,-

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Overige			0			0
Toekenningen aan projecten			0			0
Vrijval op toekenningen			0			0
Mutaties voorziening toekenningen			0			0
subtotaal projecten	0	0	0	0	0	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Provincies		1.797	1.797		1.866	1.866
Gemeenten		395	395		378	378
Overige		129	129		129	129
Kosten:						
Uitvoeringskosten	7.232		-7.232	7.628		-7.628
Overige kosten			0			0
Rente en koersverschillen		135	135		200	200
Mutaties voorzieningen		4.763	4.763		5.255	5.255
Subtotaal algemeen	7.232	7.219	-13	7.628	7.828	200
Resultaat voor bestemming	7.232	7.219	-13	7.628	7.828	200
Mutaties reserves	135	148	13	200		-200
Resultaat na bestemming	7.367	7.367	0	7.828	7.828	0

4.1 Uitvoeringskosten SNN toelichting op de exploitatiebegroting 2013

Inleiding

De tekst van de in dit hoofdstuk opgenomen uitvoeringskosten voor het jaar 2013 dient gelezen te worden met inachtneming van de volgende uitgangspunten:

- Als in voorgaande jaren worden in 2013 de uitvoeringskosten SNN als een geheel gepresenteerd. De kosten van de SER worden intern wel afzonderlijk begroot en geregistreerd, zodat het in de toekomst mogelijk blijft om richting subsidieverstrekker SER verantwoording af te leggen;
- Voor de salarissen en sociale lasten wordt, conform de gedragslijn van de provincie Groningen, rekening gehouden met een lastenverhoging van 3,08%.
- Voor zover van toepassing zijn de kostenposten jaarlijks met 1,5% geïndexeerd voor het opvangen van prijsstijgingen;
- De jaarlijkse bijdrage van de provincies voor de dekking van de uitvoeringskosten is conform afspraak met 3,5% geïndexeerd. Vervolgens is conform de gemaakte afspraken bij de begroting 2011 in 2013 5% extra bezuinigd boven de in de begrotingen 2011 en 2012 al doorgevoerde bezuinigingen van respectievelijk 10% en 5%. In 2014 wordt dan nog 5% bezuinigd, waarmee de bezuinigingstaakstelling van in totaal 25% dan is gerealiseerd.

Algemeen

Bijdragen in uitvoeringskosten 2013 2012

De financiering van de kosten bestaan uit de financieringsbronnen Rijk, Europese Commissie, Provincies, Gemeenten en Overige. Indien de financiering niet voldoende is om de kosten te dekken wordt het tekort onttrokken aan de voorziening uitvoeringskosten.

Provincies	€ 1.797	€ 1.866
De jaarlijkse bijdrage van de provincies is opgebouwd uit de volgende componenten:		
Bijdrage in de dekking van de uitvoeringskosten	€ 1.572	
Bijdrage in de uitvoering van Stinaf, Stinat en Stinag	€ 101	
Bijdrage in Subsidieregeling Innovatieve Energieprojecten Bestaande Bouw (SIEBB)	€ 70	
Bijdrage IAD Drenthe	€ 54	
Totaal	€ 1.797	

Vier gemeenten € 395 € 378

Met de vier grote gemeenten (Groningen, Leeuwarden, Assen en Emmen) is een bijdrage in de uitvoeringskosten van het Koers Noord Programma afgesproken. De bijdrage is conform afspraak met 3,5% geïndexeerd ten opzichte van 2012 en komt uit op een bedrag van € 391.000.

Daarnaast draagt de gemeente De Wolden € 4.000 bij voor de uitvoering van de SEBB regeling.

Overige € 129 € 129

De post 'overige' bestaat uit een bijdrage van de SER van € 114.000 en € 15.000 als bijdrage voor het RSP Mobiliteitsfonds.

Kosten

Uitvoeringskosten € 7.232 € 7.628
Een specificatie naar kostensoorten is onderstaand weergegeven.

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Personeelskosten	4.986	5.048
Huisvestingskosten	468	459
Automatiseringskosten	300	395
Overige kantoorkosten	208	253
Eenmalige kosten	41	58
Kosten externe opdrachtverlening	779	965
Algemene kosten	<u>450</u>	<u>450</u>
Totaal	7.232	7.628

Bij het opstellen van de begroting voor het jaar 2013 is uitgegaan van de cijfers van de jaarrekening 2011 en de begroting voor het jaar 2012. Er is rekening gehouden met actuele ontwikkelingen en de bezuinigingen, die vorig jaar in de begroting 2012 zijn genoemd.

Rente 135 200
Betreft verwachte renteontvangst over het rekening-courant tegoed bij de Provincie Groningen. De rente is voor het jaar 2013 begroot op € 135.000.

Mutaties Voorzieningen 4.763 5.255
De bijdragen van het OP EFRO 2007-2013 en de Rijksbijdragen in het Koers Noord programma zijn in 2007 en 2008 voor de gehele programmaperiode toegekend en gestort in de voorziening toekenningen uitvoeringskosten. In het jaar 2013 wordt de betreffende bijdrage in de kosten 2013 onttrokken aan deze voorziening.

Nadere toelichting

Hierna wordt ingegaan op de afzonderlijke posten van de begrote uitvoeringskosten van het SNN.

Personeelskosten

In hoofdlijnen bestaan de personeelskosten uit:

	begroting <u>2013</u>	begroting <u>2012</u>
Salariskosten	3.282	3.372
SNN-contactfunctionarissen Den Haag	162	67
SNN-vertegenw. Intereg. iic (salariskosten)	78	77
SNN-vertegenw. Intereg. iic (reiskosten)	9	9
EU-contactfunctionarissen (salariskosten)	201	276
EU-contactfunctionarissen (reiskosten)	67	12
Personeelskosten Nordconnect (inclusief reiskosten)	252	263
Inhuur externe deskundigheid	124	125
Reis-, verblijf- en representatiekosten	98	107
Studie en opleiding	80	81
Kosten uitzendbureau	536	559
Vergoedingen adviesraden	23	27
Ext. adviescomm. bezwaarschr.	12	11
Diverse personeelskosten	<u>62</u>	<u>62</u>
Totaal	4.986	5.048

Bij het begroten van de salariskosten voor 2013 zijn de uitkomsten van de CAO onderhandelingen voor de periode tot 1 juni 2011 nog niet bekend. In deze begroting zijn de salarissen en sociale lasten, conform de gedragslijn van de provincie Groningen met

3,08% verhoogd ten opzichte van de salarissen per 1 januari 2012. Voorts is bij het begroten van de salariskosten qua personele bezetting aansluiting gezocht bij de conclusies van het onderzoeksrapport van Conquaestor.

De kosten van de SNN-contactfunctionarissen in Den Haag nemen ten opzichte van de begroting 2012 met € 95.000 toe, omdat in 2012 een extra lobbyist is aangesteld voor een periode van twee jaar. Om de financiering van deze lobbyist en de kosten van een functionaris om de lobbyist secretariael te ondersteunen mogelijk te maken, is besloten om daarvoor de rentebaten aan te wenden. De kosten van beide medewerkers worden gedekt door een onttrekking aan de reserves.

De salariskosten van de EU-contactfunctionarissen vallen in 2013 lager uit ten opzichte van de kosten in de begroting van 2012, omdat er toen eenmalig sprake was van extra kosten wegens de recente pensionering van een van de functionarissen. Deze persoon heeft namelijk nog een surplus aan vakantiedagen, die hij in 2012 gaat opnemen.

De post inhuur externe deskundigheid bestaat uit inhuur van menskracht van de afdeling middelen van de Provincie Groningen voor het verrichten van administratieve taken, de kosten hiervoor worden begroot op € 70.000. Verder bestaan de kosten uit het inhuren van een externe adviseurs, kosten € 54.000.

Vanwege het grote belang dat het SNN hecht aan studie en opleiding van de medewerkers is op de begroting voor 2013 en 2012 voor deze post een bedrag van respectievelijk € 80.000 en € 81.000 opgenomen.

De kosten uitzendbureau zijn als gevolg van een door het Dagelijks bestuur genomen besluit 15% van de salariskosten (exclusief bijzondere posten). Deze kosten zijn voor 2013 en 2012 begroot op respectievelijk € 536.000 en € 559.000.

De begroting voor 2013 van de overige, hiervoor niet nader genoemde onderdelen van de personeelskosten, zijn voor zover nodig aangepast aan actuele inzichten.

Huisvestingskosten **468** 459

In de begroting 2013 stijgen de kosten voor huisvesting ten opzichte van de begroting van het voorgaande jaar. Deze stijging komt grotendeels voor rekening van de verhuizing van de Europese lobbyisten naar een ander pand in Brussel in 2011, waarvoor een hogere huur dient te worden betaald, kosten € 99.000.

De post huisvestingskosten bestaat naast de huur en de bijbehorende servicekosten uit: schoonmaakkosten, kosten voor verzekeringen en belastingen en de kosten in verband met de cateringvoorzieningen.

Automatiseringskosten **300** 395

De kosten van automatisering nemen af ten opzichte van de begroting van 2012. De grootste post was de afgelopen jaren de afschrijving van belangrijke investeringen. Daar er vanaf 2010 geen grote investeringen meer zijn gepleegd, nemen de afschrijvingskosten af. De afschrijvingskosten voor 2013 zijn nu begroot op € 129.000. Daarnaast worden de kosten voor onderhoud, overige software en het onderhoud van de werkplekken begroot op € 171.000

Overige kantoorkosten **208** 253

De belangrijkste posten, die voor de vermindering zorgen, zijn de opzegging van een lidmaatschap CPMR met een bedrag van € 24.000 vanaf 2012 en een besparing op de telefoonkosten door het optimaliseren van de ICT verbindingen die in 2011 heeft plaatsgevonden. Hiervoor kon een contract met KPN worden beëindigd, op jaarbasis betreft dit een vermindering van € 21.000.

Eenmalige kosten **41** 58

In 2013 vindt er weer een verhuizing naar een andere provinciale hoofdstad plaats, hieraan zijn enige kosten verbonden.

De grootste lasten vormen de afschrijvingskosten naar aanleiding van een renovatie in 2008 van ons kantoorpand. Deze kosten dalen, omdat in de afgelopen jaren geen grote investeringen hebben plaatsgevonden.

Kosten externe opdrachtverlening **779** 965

In hoofdlijnen bestaan de kosten externe opdrachtverlening uit.

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Accountantscontrole projecten	400	503
Publiciteit	100	200
Externe opdrachten en onderzoeken	230	200
Juridische aangelegenheden	40	55
Diverse kosten externe opdrachten	<u>9</u>	<u>7</u>
Totaal	779	965

De accountantskosten projecten zullen in zowel 2012 als in 2013 veel lager zijn dan de kosten in voorgaande jaren. Enerzijds is dit het gevolg van de afname van het aantal te controleren projecten en anderzijds zullen veel meer projecten door SNN medewerkers zelf gecontroleerd worden. Dit als uitvloeisel van het geslaagde pilot project "verminderde controledruk".

De kosten voor publiciteit worden voor de UO-SNN geschat op € 100.000. Hierbij moet worden gedacht aan promotiekosten voor de nieuwe programma's en regelingen. Daarnaast zitten in deze post kosten voor het organiseren van diverse activiteiten om het belang van met Europees geld gefinancierde projecten onder de aandacht te brengen. Te denken valt hier aan onder andere het organiseren van informatiebijeenkomsten, promotiedagen, projectverwervingsdagen en digitale ontwikkelingen.

Algemene kosten **450** 450

In hoofdlijnen bestaan de algemene kosten uit:

Nordconnect	286	
Accountantscontrole beheer	130	
Diverse algemene kosten	<u>34</u>	
Totaal	450	

In de begroting 2013 is voor Nordconnect een bedrag van € 286.000 aan kosten geraamd. De kostenpost Nordconnect is als volgt opgebouwd:

activiteiten en projecten	€ 217.000
communicatie	- 48.000
algemene kosten	<u>- 21.000</u>
Totaal	€ 286.000

De accountantskosten beheer worden ingeschat op € 130.000.

Verder zijn vergaderkosten, kosten notuleren en excursie- en ervaringsuitwisseling kosten van in totaal € 34.000 onder de algemene kosten opgenomen.

Mutaties reserves**€ 13**

€ 200

De mutaties reserves kunnen in 2013 als volgt worden weergegeven:

Onttrekking aan de reserves	148
Toevoeging rentebaten 2013	<u>135</u>
Per saldo onttrekking	13

De onttrekking aan de reserves van € 148.000 is noodzakelijk om de kosten van de extra lobbyist in Den Haag en de secretariële ondersteuning van de lobbyisten mogelijk te maken.

5.0 Regelingen en werkzaamheden voor provincies en gemeenten exploitatiebegroting 2013

	Begroting 2013			Begroting 2012		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
bedragen in € 1.000,-						
Projecten						
Beschikbare budgetten:						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Overige			0			0
Toekenningen aan projecten			0			0
Vrijval op toekenningen			0			0
Mutaties vooruitontvangen bedragen			0			0
subtotaal projecten	0	0	0	0	0	0
Algemeen						
Bijdragen in uitvoeringskosten						
Rijk			0			0
Europese Commissie			0			0
Provincies			0			0
Overige			0			0
Kosten:						
Uitvoeringskosten			0			0
Overige kosten			0			0
Rente		90	90		43	43
Mutaties voorzieningen			0			0
Subtotaal algemeen	0	90	90	0	43	43
Resultaat voor bestemming	0	90	90	0	43	43
Mutaties reserves	90		-90	43		-43
Resultaat na bestemming	90	90	0	43	43	0

5.1 Regelingen en werkzaamheden voor provincies en gemeenten

toelichting op de exploitatiebegroting 2013

Algemeen	2013	2012
Rente Betreft de ontvangen rente over rekening-courant tegoeden bij de regelingen en werkzaamheden voor provincies en gemeenten die het SNN uitvoert. Voor 2013 zijn de rentebaten begroot op € 90.000.	€ 90	€ 43
Mutaties reserves De verwachte rente ontvangst zal in de algemene reserve worden gestort. De toevoeging aan de algemene reserve is begroot op € 90.000.	€ 90	€ 43

BIJLAGEN

1. Lijst van afkortingen
2. Begrotingsgegevens EMU

Bijlage 1

LIJST VAN AFKORTINGEN

AB	Algemeen Bestuur
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
CPMR	Conference of Peripheral and Maritime Regions of Europe
DB-SNN	Dagelijks Bestuur van het SNN
EC	Europese Commissie
EMU	Europese Economische en Monetaire Unie
HRM	Human Resource Management subsidieregeling
IAD	Innovatief Actieprogramma Drenthe
Interreg	Communautair Initiatief Interregionale Samenwerking
IPR	Investeringspremieregeling regionale projecten
KOMPAS	Kompas voor het Noorden
Ministerie EL&I MVO	Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NIOF NOM	Noordelijke Innovatie Ondersteuningsfaciliteit Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij
OP EFRO	Operationeel Programma EFRO 2007 - 2013
PiD	Pieken in de Delta
RSP	Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn
SIEBB	Subsidieregeling Innovatieve Energieprojecten Bestaande Bouw
SEBB	Subsidieregeling Energiebesparing Bestaande Bouw
SER	Sociaal Economische Raad
SER-NN	Sociaal Economische Adviesraad Noord-Nederland
SNN	Samenwerkingsverband Noord-Nederland
STINAF	Subsidieregeling Toerisme Natuurlijk Fryslân
STINAG	Subsidieregeling Toerisme Natuurlijk Groningen
STINAT	Subsidieregeling Toerisme Natuurlijk! Drenthe
UO-SNN	Uitvoeringsorganisatie SNN
Wet FDO	Wet Financiering Decentrale Overheden

Bijlage 2

Begrotingsgegevens EMU

bedragen in € 1.000,-

	2012	2013	2014
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	2.398	2.209	1.400
+2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	216	155	49
+3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie			
-4 Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0	0	0
+5 De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het Rijk, de provincies, de Europese Unie en overigen	0	0	0
+6a Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	0	0	0
-6b Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0
-7 Uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0	0	0
+8a Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0
-8b Boekwinst op grondverkoop	0	0	0
-9 Betalingen ten laste van de voorzieningen	5.255	4.763	2.084
-10 Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtsreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	0	0	0
11 Boekwinst bij verkoopdelnemingen en aandelen	0	0	0
<i>Berekend EMU-saldo</i>	<i>-2.641</i>	<i>-2.399</i>	<i>-635</i>

Colofon

Uitgave	Samenwerkingsverband Noord-Nederland Postbus 779 9700 AT Groningen
Bezoekadres	Westerbrink 1 9405 BJ Assen
Telefoon	Bestuurssecretariaat: 050-5224942 Uitvoeringsorganisatie: 050-5224900
E-mail	bestuur@snn.eu
Internet	www.snn.eu

Groningen, april 2012